Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 295. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 29-го ГРУДНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 29, 1979 No. 295. VOL. LXXXVI.

В АФГАНІСТАНІ ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ ВСТАНОВИВ ЩЕ БІЛЬШ ПРОСОВЄТСЬКИЙ РЕЖИМ, МОСКВА ВІДІГРАЛА АКТИВНУ РОЛЮ В ПОВАЛЕННІ ВЛАДИ ГАФІЗУЛЛЯГА АМІНА

Кабул/Москва/Вашінгтон. — У четвер, 27-го грудня, в Афганістані відбувся державний переворот, в якому повалено просовєтський марксистський режим президента Гафізулляга Аміна; самого Аміна розстріляно, а на його місце прийшов навіть більш просовєтський режим під проводом колишнього заступника прем'єра Бабрака Кармаля. Згідно з інформаціями пресових агенств і розвідчих служб, державний переворот в Афганістані проходив з активною військовою та політичною підтримкою Совєтського Союзу.

Бабрак Кармаль

Повідомляючи про переворот і розстріл Аміна, афганське радіо твердило, що Амін був диктатором, фашистом і „агентом американського імперіялізму". Ця заява, як вказують коментатори — це чиста пропаганда, бо Амін був ворожо наставлений до ЗСА, а натомість вів просовєтську політику. Амін прийшов до влади після упадку попереднього марксистського уряду президента Нура Мохаммеда Таракі. Таракі в квітні 1978-го року повалив невтральний уряд Афганістану і почав вводити Афганістан в сферу впливів Совєтського Союзу.

Хоча в Афганістані вже за влади президента Таракі були совєтські військові „дорадники", то протягом останніх кількох днів Совєтський Союз перекинув до тієї азійської країни більшу кількість своїх вояків, а на совєтсько-афганському кордоні значно скріпив свої військові частини. Згідно з інформаціями пресових агенств, совєтські вояки брали активну участь у державному перевороті, який привів до влади Бабрака Кармаля. Кармаль за президентури Таракі був заступником прем'єра, а відтак амбасадором до Чехо-Словаччини. Він залишився в Празі після приходу до влади Аміна, відмовляючись повернутись до Афганістану.

У четвер, 27-го грудня, тільки одну годину після повалення режиму Аміна, совєтське пресове агентство ТАСС і Радіо Москва похвально висловилися про переворот, хвалили Бабрака Кармеля і називали Аміна „маріонеткою американського уряду".

Коментатори твердять, що Москва підготовлялася до перевороту, скріплюючи протягом останніх кількох днів свої військові сили в самому Афганістані та на совєтсько-афганському кордоні, бо вважала, що Гафізулляг Амін не спроможний придушити повстанського руху антимарксистських мусулманських народів і племен Афганістану. Кремль побоюється, що повстанський рух в Афганістані може мати вплив на такі мусульманські народи в Совєтському Союзі, як таджики, узбеки, туркмени та інші, „республіки" яких сусідують з Афганістаном. Підтримуючи переворот під проводом Бабрака Кармаля, Москва надіється принаймні послабити повстанський рух в Афганістані, — вказують коментатори, додаючи, що це не буде легко.

Совєтський Союз, продовжуючи політику царської Росії, вже довший час старається поширити свої впливи на стратегічно важливий Афганістан, який межує з Іраном та Пакістаном, — зазначують політичні аналітики.

Уряд ЗСА гостро засудив переворот в Афганістані і ролю в ньому Совєтського Союзу, вояки якого брали активну участь у боях в Кабулі, столиці Афганістану, та інших місцевостях цієї азійської країни. Запротестували також уряди інших країн, але, як передбачають спостерігачі, покищо немає познак, щоб ті країни розпочали будь-яку конкретну акцію проти цього військового втручання Совєтського Союзу у внутрішні справи Афганістану. Деякі коментатори називають Афганістан „найновішим сателітом Совєтського Союзу".

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ НАД ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НІЯҐАРСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

Ст. Кетеринс, Онтаріо. (Є. Ю. Омельченко). — Дня 15-го грудня ц. р., о год. 2:30 по полудні, тут відбулись успішні наради над організаційною діяльністю на відтинку східньопівденної частини Канади на Ніягарському півострові, де 12 років існує Округа УНСоюзу, яка об'єднує дев'ять Відділів УНСоюзу таких чисел: ч.ч. 412, 416, 427, 451, 458, 461, 462, 454 і 468.

На Збори прибули представники Відділів та представники від місцевих молодечих організацій, що разом становили 34 особи. Було 20 представників від Відділів УНС і 9 делегатів від місцевих організаційних угруповань СУМ-А і МУНО і 5 гостей. На ці Збори в означений час прибув головний предсідник УНСоюзу д-р І. О. Флис, у товаристві обласного організатора УНС на Канаду п. Теодосія Волошина. Появу головного предсідника й обласного організатора присутні привітали рясними оплесками.

Збори відкрив голова Округи п. П. Дяків, спершу привітавши та представивши зібраним предсідника великої української Союзової громади ЗСА та Канади д-ра І. О. Флиса, попросив його до слова. Д-р І. О. Флис розпочав свою привітну промову, звертаючись до присутніх представників, зокрема від молодечих організацій. Його мова плила струмом живучої творчої дії УНСоюзу. Він закликав до благородної праці у приєднанні якнайбільше молодих членів до Союзової громади, щоб цим самим УНСоюз зростав у більшу потужність. Промовець вказував на те, яку допомогу давав і продовжує давати Батько Союз українській спільноті не тільки на американському континенті, але й морально й матеріяльно допомагає українцям в Европі та інших країнах світу, куди лукава доля наших братів-сестер відірвала від рідного материка України.

У продовженні своєї змістовної промови доповідач накреслив сучасний стан живучости УНСоюзу, частинно згадавши сумні явища, а частинно відрадні факти. Сумне явище основується у цьому, що є спад у кількості членства УНСоюзу. Тому д-р І. Флис звернувся до молоді зі закликом щоб вона своєю молодечою енергією заступала своїх батьків, збільшуючи ряди Союзової громади молодим, життєтворчим елементом. Відрадним фактом є те, що майно УНСоюзу зростає, однак воно не може заступити сили людського елементу. І в цьому випадку, — сказав головний предсідник УНС, — всі наші зусилля повинні бути спрямовані на приєднування нових членів. Д-р Флис також детально представив фінанси УНСоюзу в приходах і розходах, при цьому сказавши, що видатки на адміністраційні кошти на протязі 4-ох років зменшилися на 28,000 долярів. Знаменну промову головного предсідника УНСоюзу присутні прийняли з великим ентузіязмом, так що можна сподіватися, що у наслідок її прийде пожвавлення праці в організаційній ділянці цієї Округи. Слід підкреслити, що вже у вступі до своєї промови д-р І. Флис сказав: „Я тішуся, що бачу на ваших зборах поважну численність присутніх, старших і молодших віком. Такої кількости не приходилось мені бачити в інших Округах, які відвідував я цього року, беручи під увагу порівняльну кількість Відділів та число їхнього членства, — а це свідчить про щире відношення вашої Округи до союзової праці".

Предсідник Зборів п. П. Дяків подякував д-рові І. О. Флисові за гарну промову й, згідно денної програми Зборів, відкрив дискусію. Відтак він сказав своє слово звітуючи про діяльність Округи, як її голова, а також

(Закінгення на стор. 6)

Виставка видань НТШ на З'їзді американських істориків

Ню Йорк, Н. Й. — Тут у галерії „Rhinelander", на другому поверсі, в готелі Гілтон (6-та евеню поміж 53-54 вул.) з нагоди річного З'їзду Американської Історичної Асоціяції відкрито в четвер, 27-го грудня ц. р., виставку повоєнних видань Наукового Товариства ім. Шевченка.

Ця виставка триватиме до неділі, 30-го грудня (закривається в полудневих годинах), яку можна оглядати від 9-ої ранку до 6-ої вечора.

На виставці можна оглянути всі повоєнні видання „Записок НТШ", видання Бібліотеки Українознавства, реґіональні збірники та ін. Під час цієї виставки роздаються новоприготовлені каталоги повоєнних видань (1945-1980) НТШ.

Як уже було інформовано, на цьому З'їзді американських істориків Українське Історичне Товариство влаштовує дві сесії: сесія в українській мові відбудеться 29-го грудня ввечорі від 7-ої до 9-ої в кімнаті Бекман парльор, а англомовна (спонзорована також Американською Історичною Асоціяцією) — 30-го грудня від 1-ої до 3-ої по полудні в залі 548. Асоціяція для Студій Національностей (СССР і Східня Европа) влаштовує в неділю, 30-го грудня в 1-ій по полудні в залі ч.543 свою сесію на цьому ж З'їзді. На цій сесії доповідатиме проф. С. Горак.

Можлива зміна на пості директора „Голосу Америки"

Вашінґтон. — У столиці країни поширились чутки, ще не підтверджені урядовими чинниками, що в скорому часі зайдуть зміни на пості директора урядової радіостанції „Голос Америки", яка передає свої програми багатьма мовами світу, в тому числі і українською. Новим директором „Голосу Америки" мала б бути Мері Фолі Біттерман, яка під теперішню пору очолює телевізійну станцію Кю-Екс-Е-Т на Гаваях. Пані Біттерман має ступінь доктора філософії, є спеціялістом в ділянці сучасної історії. Д-р Біттерман, якій минуло 35 років життя, була свого часу заступником голови стейтового комітету Демократичної партії на Гаваях. Її муж є професором психології на місцевому університеті.

Пані Біттерман мала б замінити на пості директора „Голосу Америки" Пітера Стровса, який повертається на його попередню роботу в нюйоркській радіо станції Доби Ю-Ем-Сі-Ей. Раніше, приблизно два місяці тому, Стровс попросив про відхід і заявив, що у передвиборчій кампанії він піддержуватиме сенатора Едварда Кеннеді на президента ЗСА.

Напередодні перевороту в Афганістані ЗСА гостро таврували Москву

Вашінґтон, Д. К. — В офіційній заяві, яку уважають за найгострішу, яку американський уряд виголосив проти Москви в останньому часі, Державний департамент натаврував совєтський режим за „зухвале мілітарне втручання у внутрішні справи самостійної суверенної держави", та закликав всі держави світу рішучо засудити Совєтський Союз. — Це було в середу, 26-го грудня, напередодні державного перевороту в Афганістані.

Годдінг Картер, речник Державного департаменту, заявив, що в останніх двох днях совєти перекинули 10,000 вояків до Афганістану, перевозячи їх літаками з Вітебська, Смоленська, Почінока та Сещі. Крім того, на совєтсько-афганській границі совєтське командування згромадило 50,000 війська, що рівняється 5 совєтським піхотним дивізіям.

Згідно з американськими урядовими заявами, це перший раз у повоєнному часі, що совєтські збройні сили станули в чужій країні, за виїмком, очевидно, Куби та сателітних держав. Досі Москва ограничувала свою інтервенцію в чужих країнах до висилання „військових дорадників" та „вишкільних кадрів", з виїмком Єгипту, де між 1970 і 1972 роками совєти мали летунські „оборонні бази".

Стверджуючи, що Москва „переступила нові пороги у своїй мілітарній інтервенції в Афганістані", заява американського уряду підтвердила вже знаний факт, що Москва старається за всяку ціну, навіть за ціну світового осуду, допомог-

(Закінгення на стор. 6)

СКВУ ЗАКЛИКАЄ ПОСИЛИТИ АКЦІЮ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В СССР

Комісія Прав Людини СКВУ звернулася до Комісії Людських Прав Об'єднаних Націй в Женеві з апелем інтервеніювати перед урядом СССР у зв'язку з посиленими арештами українських дисидентів в Україні та жорстокими відносинами, в яких перебувають в'язні в совєтських концтаборах.

Як відомо, один з українських політв'язнів, Олекса Тихий, член Української Гельсінкської групи, який перебуває в одному із мордовських концтаборів суворого режиму, на знак протесту намагався самоспалитися.

Листи протесту Президія Секретаріяту СКВУ порозсилає до ЮНЕСКО, держав-членів Об'єднаних Націй і урядів країн, які підписали Гельсінкську угоду. Рівночасно, Президія Секретаріяту СКВУ призначила 12-го січня 1980 року як день солідарности з українськими політичними в'язнями.

Комісія Прав Людини СКВУ закликає всі молодечі та студентські організації та комітети в обороні політичних в'язнів влаштувати масові демонстрації перед совєтськими амбасадами по цілому світі в обороні українських політичних в'язнів. Проводи українських церков, центральні репрезентації і крайові організації просимо інтервеніювати в країнах свого поселення і закликати їх виступити перед совєтським урядом в обороні українських політичних в'язнів.

Микола Плав'юк
президент СКВУ

Торонто
27-го грудня 1979 р.

ХОМЕЙНІ ПРИГОТОВЛЯЄ ІРАН ДО ЕКОНОМІЧНИХ САНКЦІЙ

Тегран. — У найновішому обвинуваченні проти ЗСА, Аятолла Хомейні заявив іранцям, що вони знаходяться у „воєнній економічній війні", що на ділі є „боротьбою між ісламом і поганством" та перестеріг їх приготовитися на економічні санкції, які ЗСА хочуть наложити на Іран при допомозі Об'єднаних Націй.

У той же час три американські релігійні провідники, а саме пастор Вілліям Словн Коффін (Ню Йорк), пастор Вілліям Дж. Говард, президент Крайової Ради Церков Христа та римо-католицький Єпископ Томас Ґомбелтон (Детройт, Міч.), які відбули ряд зустріч з американськими закладниками в американській амбасаді в Теграні, і для яких відправляли Богослуження та з якими разом колядували, по їхніх відвідинах знову заявили, що начислили тільки 43-ох американців, хоч дотепер американський уряд подавав, що іранські екстремісти держать 50 американських службовців в амбасаді, а трьох придержано в Міністерстві закордонних справ, які були там по справах американського уряду. Державний департамент ствердив офіційно, що уряд ЗСА має документальні дані про те, що в американській амбасаді було 50 осіб, коли амбасаду захопили екстремісти 4-го листопада, і підтвердив знов, що іранський уряд несе повну відповідальність за кожного ув'язненого американця. У четвер, 27-го грудня, іранські чинники подали, що закладників є тільки 49, а не 50.

Крім тих трьох американських духовників, які відвідали американських закладників, але не бачили Аятолли Хомейні в Ірані, була ще друга американська місія духовних осіб, яка не мала дозволу зустрічатися із закладниками, але яку офіційно прийняв сам Хомейні. Під час зустрічі з цією другою американською делеґацією, Хомейні брутально заатакував президента Джіммі Картера та Папу Івана Павла II за, мовляв, „упадок християнської моралі" і т. п. Він також сказав, що Іран є тепер в стані економічної війни з Америкою, та що „мілітарна війна також може розпочатись невдовзі".

Після зустрічі з представниками іранського уряду, три згадані американські

(Закінгення на стор. 6)

Москва запротестувала проти спалення будинку „Аерофлоту" в Мюнхені

Москва. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що уряд Совєтського Союзу переслав до Бонну гостру протестну ноту відносно минулотижневого зпалення будинку совєтської повітряної лінії „Аерофлот" в Мюнхені групою, яка назвала себе „Командо 15-го жовтня".

Як раніше інформовано, до західньонімецького пресового аґентства ДПА зараз після вибуху потелефонувала невідома особа і твердила, що група „Командо 15-го жовтня" виконала напад на знак протесту „проти совєтської окупації України". Про існування цієї нібито „української групи" ніхто нічого не знає.

У совєтській протестній ноті, переданій Боннові через західньонімецьку амбасаду в Москві говориться, що у „Федеративній Республіці Німеччини систематично все частіше здійснюються провокативні виступи проти совєтських представників і установ. Злочин, який був доконаний в Мюнхені, — говориться далі у совєтській протестній ноті, — наявний приклад того, до чого веде поблажливе ставлення до підривних видів діяльности, веденої реваншистськими емігрантськими і підривними групами".

ОЛЕСЬ БЕРДНИК ЗАСУДЖЕНИЙ НА 6 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ І 3 РОКИ ЗАСЛАННЯ

Москва. — Совєтський суд у п'ятницю, 21-го грудня, засудив Олеся Бердника, одного із десятьох основоположників Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, на шість років ув'язнення та три роки заслання за його участь в українському русі оборони національних і загально людських прав, — інформує УІС „Смолоскип".

Олесь Бердник

Згідно з повідомленням д-ра Андрея Сахарова, чільного члена руху спротиву в СССР, суд над Бердником розпочався в середу, 19-го грудня.

Бердник, поет і письменник-фантаст, є десятий член Української Гельсінкської групи, якого засудили за членство в Групі. У роках 1949-1956 Бердник відбув свій перший термін в концтаборах. Бердника, який став членом групи в листопаді 1976 року, навіть перед арештом часто викликували до КҐБ, де його держали на кількаденних переслуханнях.

„ЗАРЕЄСТРУЙТЕ УКРАЇНУ ЯК РОСІЙСЬКУ КОЛОНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ЗВІЛЬНИТИСЯ ВІД НАКИНЕНОЇ ОКУПАЦІЇ" — ПИСАВ ОЛЕСЬ БЕРДНИК ТА ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Олесь Бердник, якого при кінці грудня 1979 року засудили на 6 років таборів і 3 роки заслання, та інші українські політв'язні написали влітку того року „Клопотання" до Об'єднаних Націй, що є одним із найзамітніших документів українського самвидаву.

Передаємо частину того звернення, відмічуючи крапками нерозбірливі місця.

„Особливістю сучасної дійсности є поділ на дві принципово протилежні системи — відкритий світ вільного підприємництва та демократичних свобід і обгороджений кільчастим дротом світ інтеґральної централізованої реґляментації економічного, політичного і всього духового життя. Конфлікт між США і Радянським Союзом, що пособляють першу і другу системи, визначає картину сучасної політичної карти земної кулі. Третій світ і країни неприєднані до військових бльоків зменшують сили протиставних (бльоків), але не зменшують суперечностей сучасних цивілізацій, бо самі не стоять (і не можуть стояти) осторонь історичного процесу. Глобальний фактор конфронтації в умовах сучасного надзвичайно високого технічного розвитку та поступів в ядерній зброї привів до виділення кількох могутніх центрів міжнародної політики (США-СРСР-Західня Европа-Китай) і здається, що зі страху перед всесвітньою катастрофою народи демократичних держав ладні заплющити очі на колосальну трагедію українського народу та багатьох інших народів, що під фанфари космічним досягненням зазнають небаченої ще ніде й ніколи національної руйнації.

Передісторія нашого національного лиха почалася давно, але з захопленням влади комуністами — цим передовим загоном російських шовіністів — у нас почалася справжня трагедія. Створення 1918 року Української Народної Республіки комуністи сприйняли як зухвалий замах на їхнє національне життя, добробут, на їхню національну мету з боку нас — коли своїм військом розбили слабку армію щойно створеної Республіки і знову перетворили Україну в російську колонію.

За три сторіччя колоніяльної пропаганди Росія спромоглася нав'язати світові чимало фальшивих ідей, що набули для цього часу незаперечних істин. Однією з таких ідей є ідея про нібито справедливе вирішення національного питання. Ми не могли протиставити цій брехні своє національне слово, бо ми перед світом німі. Ми давно вже німі. Вже третє сторіччя українці німі. Окупанти відібрали від нас школу. Вони заперли живе слово в тюрму, а твори духових отців нації замкнули в цензорських сейфах, і самі промовляють від імені українців, і світ чує тільки їхній голос.

Нас 40 мільйонів, та ми найнещасніша нація. Ми самі пробували вирватись із загребущих лабет загарбників, а інші члени всесвітньої сім'ї народів байдуже дивилися на наше лихо. І нас так багато згинуло в боротьбі за національну волю, а волі нема...

І тепер ми діти слабкого і численного народу звертаємося до ООН як всесвітнього політичного форуму державних націй, що покликаний виводити колоніяльні країни і народи з політичного небуття. З цим бажанням не дайте загинути! Зареєструйте Україну як російську колонію і допоможіть звільнитися від накиненої окупації.

Україна опинилася в складі Росії не в результаті доброї волі українського народу, а в наслідок збройної

(Закінгення на стор. 5)

У січні відбудеться зустріч громадянства з Караванськими

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА інформує, що в суботу, 26-го січня 1980 р. вечором Український Конгресовий Комітет Америки плянує ширшу зустріч українського громадянства із Святославом Караванським і Ніною Строкатою-Караванською. Господарем зустрічі буде Об'єднаний Комітет. Ближчі інформації, місце зустрічі будуть подані пізніше.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Грузія і Москва

З приводу 100-річчя народження Сталіна, яке припало на 21-го грудня 1979 р., появилися статті в різних країнах світу, оцінюючи його характер та його діяльність. В СССР офіційна преса згадала тільки про певні „позитивні" аспекти його правління, в комуністичнім Китаї видано два пропам'ятні поштові значки, але взагальному ця річниця пройшла порівняльно незамітно.

Майже до самого вибуху Другої світової війни Сталіном захоплювалося багато інтелектуалістів Заходу, і навіть його пакт з Гітлером в 1939 році, напад на Фінляндію тощо не дуже зменшили були цього захоплення жорстоким диктатором в деяких колах Заходу. Після війни сталінізмом почали захоплюватися деякі „мрійники" серед нерозвинених народів „третього світу", а деякі ще далі вірять в „чудотворні" діла сталінізму.

В Грузії,країні народження Джугашвілі-Сталіна, він ще далі находиться на національному п'єдесталі грузинського народу, але не тому, що грузини схвалюють його жорстоку політику, яка коштувала мільйони жертв, а просто з національного егоїзму, бо Сталін був грузин.

Однак, в цю соту річницю народження Сталіна грузини дуже затривожені натиском русифікації з Москви, з того імперіялістичного центру, що його так сильно скріпив їхній земляк Джугашвілі-Сталін.

У „Ню Йорк Таймсі" з 21-го грудня ц. р. появилася довша стаття Антоні Остина про вперту боротьбу грузинів в обороні своєї мови. З цієї та інших статтей виходить, що політика русифікації в Грузії є куди більш прикритою, не такою одвертою й брутальною як, наприклад, в Україні.

Під натиском русифікації є університет в Тбілісі, центр грузинського інтелектуального життя та грузинської культури. Час від часу маріонетний грузинський „уряд" робить заходи, але в дискретний спосіб, щоб важливіші предмети викладалися російською мовою. Але це викликає сильний спротив зі сторони професорів і студентів.

Дня 14-го квітня 1978 року понад 5,000 демонстрантів зібралося на бульварі Шоти Руставелі (великий грузинський поет з 12-го століття, іменем якого названі численні вулиці, школи, парки і т. п.). Вони протестували тому, що новий проєкт конституції, під натиском Москви, не містить точки, що грузинська мова є державною мовою Грузії, хоча стара конституція мала такий параграф. Мабуть, по телефонічних нарадах з центральним урядом в Москві, грузинський „уряд" запевнив демонстрантів, що цей параграф про грузинську мову як державну мову буде включений в текст конституції. І дійсно, нова конституція, яку прийнято 7-го жовтня 1978 р., визнала грузинську мову як державну мову Грузинської ССР. Відтак таку саму клявзулю про державні мови включено в конституції Вірменії і Азербайджану (сусідні „союзні республіки" на Кавказі). Одначе, таких клявзуль щодо державности української чи білоруської мов не включено в конституції України і Білорусі,чи інших неросійських „республік" СССР.

Покищо грузини виграли проти Москви, але не знати на як довго. Після революції 1917 р. большевики з пропагандивних мотивів ніби відкинули русифікаційну політику царату та в 1920-их роках почали піддержувати неросійські мови та культури. Але національно-культурний розвиток неросійських народів скріплював також політичні прагнення державної незалежности, чого боїться червона Москва, так як в минулому боялися російські царі.

Російсько-комуністична еліта в Москві переконана, що російська мова стане цементом „злиття націй" та створення „нової совєтської людини", що на ділі буде російською людиною. Тому КПСС, при помочі КҐБ, старається скріпити русифікацію різними способами та під різними видами.

З уваги на те, що Грузія, Вірменія та Азербайджан не є слов'янськими країнами та положені на кордонах мусулманського світу, московська русифікаційна політика там є більш обережною, частинно щоб не зразити мусулманських сусідів в Азії. Натомість в Україні, Білорусі та інших „республіках" совєтська влада скріплює політику русифікації.

Грузини вірять, що їхня боротьба за права національної мови — це невід'ємна частина боротьби за політичну незалежність Грузії. Треба ствердити, що Грузія може служити прикладом для всіх поневолених Москвою народів.

Панас Феденко

ДУМКИ НА НОВИЙ РІК 1980

(1)

Минає рік 1979, і люди мого віку, що жили й діяли в році 1919, можуть згадати немало радісних, а найбільше сумних фактів. 60 років у житті народів — це ціла епоха, що містить у собі півтора або й два покоління людського життя.

В році 1979 українська патріотична громада згадала в численних академіях з допобідями, промовами й концертами Симона Петлюру. 23-го травня 1979 року довершилося його століття. Читаючи звідомлення про сходини для вшанування чоловіка, що залишив нестертий слід в українському русі 20 віку, я побачив, що в тих ораціях було мало фактів, більше лірики. Промовці й автори статтей про століття Симона Петлюри не потрудилися солідно дослідити події, в яких С. Петлюра мав великий вплив. Вони не вміли показати Петлюру на тлі доби., в якій майбутній Головний Отаман жив, розвивався і діяв.

У цих славославних „лявдаціях" Петлюра представлений як Deus ex machina в античних драмах: драматурги розв'язували ситуацію через дію надприродних чудодійних сил, що появлялися на сцену із спільного механізму, неначе „з неба".

Отже, треба пригадати, що Симон Петлюра діяв не сам-один, бо від днів своєї молодости в Полтаві, як ученик Державної Семинарії, він належав до першої української політичної організації Наддніпрянщини — Революційної Української Партії, що була заснована в 1900 році.

Була й перед цією датою спроба створити українську партію під царським режимом: то була Українська соціял-Демократія, заснована з участю Лесі Українки, Івана Стешенка, Михайла Кривинюка, Кавуна й інших.Але цей малий гурток, що почав діяти від 1896 року, не міг створити масового руху.

До організованої масової акції взялася Революційна Українська Партія від 1900 року. В цій партії діяв відпочатку й Симон Петлюра, як журналіст-редактор, як промовець-аґітатор і як організатор-пропагандист. Революційна Українська Партія від грудня 1905 р. прийняла назву — „Українська Соціял-Демократична Робітнича Партія".

Дві провідні ідеї мала Революційна Українська Партія в своїй діяльності: 1. Боротьба проти національного поневолення України в самодержавному „темному царстві" і 2. Боротьба за права народу „селян, робітників, трудящого люду" (беру слова Першого Універсалу Української Центральної Ради 1917 року) користатися справедливо плодами своєї праці. Адже сільські робітники в маєтностях великих землевласників та безземельні й малоземельні хлібороби в Україні жили убого. Письменники українські по обох боках Збруча показали недолю наших хліборобів: „Село вигибає" (В. Стефаник), „Фата Моргана" (Мих. Коцюбинський), „Хіба ревуть воли, як ясна повні" (Панас Мирний). До цієї маси пригноблених тяжкою працею і нуждою заговорили рідною зрозумілою мовою Революційна Українська Партія. Вона кликала поневолених і погорджених („бо то хлопський рід, то погорджений рід" — писав Іван Франко) до організованої боротьби за права національні й соціяльні, за добробут трудящого люду.

В книжці „Козаччина" та в інших виданнях РУП виясняла читачам, як у минулому боролася українська нація за свою свободу; в брошурах — „Чи є тепер панщина" та „Страйк і бойкот" — РУП давала людям праці поради, як боротися проти визиску і всякої кривди на роботі на панських ланах.

Активність РУП збудила прихильність до цієї партії серед українського студентства. Четвертий З'їзд представників українських студентських громад 1903-1904 шкільного року в Києві прийняв постанову:

„З'їзд признає, що РУП є єдиною соціялістичною українською партією, котра своєю появою і своєю дальшою діяльністю показала, що йде назустріч потребам українського народу. Через це з'їзд висловлює своє прихильне до неї відношення, свою подяку за її корисну діяльність і бажає, щоб діячі соціялісти з наших студентських громад вступали в РУП".

До РУП-УСДРП належали ті люди, що після упадку царського режиму 1917 року приступили до „творення власного життя" українського народу на Наддніпрянщині: Дмитро Антонович, Микола Порш, Іван Стешенко, Симон Петлюра, Ісаак Мазепа, Борис Мартос, Володимир Винниченко, Валентин Садовський, Андрій Лівицький, Володимир Чехівський, Борис Матюшенко та багато інших.

[Продовження буде]

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

ОПЛАТА ВИЩИХ СТУДІЙ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Добрі батьки завжди бажають своїм дітям якнайщасливішого життя. Цим самим можна з певністю очікувати, що кожна мати і батько хотіли б, щоб їхня дитина, коли закінчить середню школу, мала змогу продовжувати свої студії в університеті. Однак, щоб батьки могли послідовно сповнити свої бажання, їхні фінансові пляни у тому напрямі повинні бути зроблені своєчасно, фактично з хвилиною народження їхньої дитини, щоб вона, коли назріє пора, могла без ніяких труднощів студіювати у вищих школах.

Та іноді батьки запізно дізнаються про висоту коштів оплати студій в університеті. І якщо вони в тому напрямі не робитимуть своєчасно раціональних і систематичних плянувань, високі кошти оплати за університетські студії не тільки можуть їх фінансово зруйнувати, але й взагалі загородити їхній дитині дорогу до дальшого образування.

Однією із найкращих та найбільш успішних метод забезпечитися у відповідні фонди, конечні на покриття університетської оплати — це придбати для їхньої дитини забезпеченеву грамоту, яка дозріває саме у тому часі, коли їй буде потрібно фондів на покриття вступних оплат в університеті.

Український Народний Союз має у своїх родах забезпечення таку грамоту, яка відповідає цим цілям. Це Вивінувальне (Ендавмент) забезпечення, яке дозріває у 18-му році життя забезпеченої нею дитини, або кляса Е-18, також знана як коледжова або студійна грамота. Грамота цієї кляси виплачує певну суму забезпечення у вісімнадцяту річницю народження забезпеченого члена, або вчасніше, в разі смерти забезпеченого. Цю грамоту видається поміж О-10 роком життя. Ця грамота дає, можна б сказати — подвійне забезпечення: вона забезпечує дитину сумою грошей, що їх вона може отримати, мавши 18 років життя, в разі смерти платника вкладок за цю грамоту, і на ній також акумулюються достаточні резерви заощаджень; так що в цей спосіб повна грошова сума цієї грамоти може бути виплачена в день найближчий до 18-ої річниці уродин забезпеченої дитини.

Крім цього, за невелику додаткову оплату платник грамоти, звичайно батько чи мати, може бути забезпечений так званим Прибутковим Контрактом Платника, який передбачає, що, на випадок смерти платника вкладок за забезпечену дитину, забезпеченева грамота залишається у повній силі без дальшої вплати вкладок за неї.

Погляньмо скільки коштує забезпечення дитини в цій клясі Е-18 на суму 10.000 долярів, якщо цю дитину забезпечено протягом перших шести місяців після її народження:

1. Річна вкладка	$494.20
2. Сума всіх вкладок на протязі 18-ох років	$8,908.20
3. Від цієї суми відняти суму виплачених дивіденд	$810.00
4. Нетто сума коштів грамоти	$8,098.20
5. Грошова сума грамоти до одержання	$10,000.00
6. Нетто, що його зискав власник грамоти	$1,901.80
7. Нетто — зворот з інвестиції	23.48 відсотка

Зовсім не зле. 23.48 відсотка звороту, в додатку до забезпечення на повних 10.000.00 долярів від дня вплати першої вкладки, без уваги на те, як виплачувано вкладки: квартально, піврічно, чи річно. Найважливіше, що гроші приходять впору, саме тоді, коли їх дуже потрібно, тобто, коли треба покрити кошти оплати за університет і заплатити за книжки. А навіть тоді, якщо молода людина не має бажання студіювати, ця грошова сума може бути використана на такі цілі, як започаткування свого власного підприємства чи на покриття коштів евентуального весілля.

Можливо також, що отримання чека на суму 10,000.00 долярів — відкриє молодій людині очі на існування такої братської установи як Український Народний Союз. Без сумніву, що це може спричинити в молодій людині зацікавлення характером цієї братської установи і вона побачить, що активність у своєму Відділі і в крайовому засягу союзової праці дає членам необмежену нагоду проявляти та розвинути в собі рису провідництва. Цим самим ця молода людина матиме теж змогу нав'язати тривку приязнь з іншими членами цієї найстаршої і найбільшої із усіх українських установ. Рівнож вона зможе брати участь у мистецьких і братських активностях. Передплачуючи і читаючи публікації УНСоюзу, вона теж буде в близькому зв'язку зі своїм етнічним коренем, з усіма українцями в Америці та Канаді.

І вкінці, у цій молодій людині створиться почуття гордости, що вона є членом цієї могутньої, 87,000-членної родини, на ім'я якій — Український Народний Союз.

КУТОК СЕНЬЙОРІВ УНС

У СПРАВІ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ ДЛЯ ПЕНСІОНЕРІВ

Управа Об'єднання Сеньйорів УНС пригадує, що до 31-го грудня ц. р. кінчається речинець подавання аплікацій у справі отримання готівкою або у формі кредиту до 200,00 долярів при плаченні біжучих податків від нерухомого майна, якщо хтось із пенсіонерів має такі зобов'язання. Формуляр число IT-214 та допомогу для виповнення з метою отримання вищезгаданої допомоги за рік 1978 можна отримати в місцевих бюрах стейтових податків. Одно з таких бюр міститься на 63 поверсі ч. 2 Світового Торговельного Центру в Ню Йорку. За формулярами можна звертатися на такий телефон: (212) 488-3608, а за інформаціями про те, хто може користатися з цієї допомоги, телефонуйте на (212) 488-3400.

Сеньйори, які заінтересовані справою 50-відсоткової знижки податку на нерухоме майно в дільниці Ню Йорку можуть отримати детальні дані в тій справі телефонуючи на число тел. 294-0800 „екст". 42-3-4 (Бронкс); ч. 643-5957, 5958 (Бруклин); ч. 566-3400 (Мангеттен); ч. 390-5296 (Річмонд). До цієї податкової знижки є управнені сеньйори у віці 65 і вище, загальний річний прихід яких не перевищує 6,500 долярів. Речинець подання аплікацій починається 1-го лютого, а кінчиться 15-го березня 1980 року.

В інших містах і містечках стейту Ню Йорк за інформаціями у справах зменшення податків для сеньйорів треба звертатися до місцевих податкових бюр. Хоча Стейтова легіслятура недавно ухвалила 50-відсоткову знижку для сеньйорів включно з т. зв. „шкільним податком", якщо річний прихід даного пенсіонера не перевищує 8,000 долярів, то все ж таки місцева муніципальна влада може мати інші постанови у справах місцевих податків.

Добру вістку для сеньйорів подав щоденник „Джерзі Джорнал" з 13-го грудня ц. р. про те, що конгресмен Франк Ґуаріні з Гудсон уніс 12-го грудня 1979 року в Конгрес законопроєкт, який, між іншим, звільнятиме сеньйорів від обов'язку виповнювання податкових форм („інком текс формс"), якщо річний дохід подружжя не перевищує 18 тисяч дол., а самітніх сеньйорів 9 тисяч.

На закінчення інформуємо заінтересованих, що наступне засідання Управи Об'єднання Сеньйорів УНС відбудеться 25-го січня 1980 року в приміщеннях Головного Уряду УНСоюзу.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає всім сеньйорам

Управа Об'єднання Сеньйорів УНС

за Управу:

М. Аврамчук, голова

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО СТАТТІ „МЕМЕНТО МИНУЛОМУ Й МАЙБУТНЬОМУ"

У „Свободі", ч.ч. 255-256, з датою 24-25 листопада м. р. надрукована Л. Рихтицького дуже цінна та актуальна стаття присвячена 57 річниці трагедії „Базару".

Пару тижнів перед тим була дуже доречна стаття „Будьмо точні", на жаль, прізвища шановної авторки не пам'ятаю. Я зраділа прочитавши таку пораду.

Користаючи з цієї поради, я, як учасник Визвольної Боротьби за українську державність, осмілююся зазначити, що у Вашій статті трапилося аж три помилки. Я не обвинувачую Вас, а дякую за цю, повторяю, цінну статтю, але помилки хочу виправити, бо у всіх історичних дописах дати і імена мусять бути точні. Я знаю перебіг цілого Другого Зимового Походу від учасників, яким удалося врятуватися і повернутися до своїх таборів, звідки вони через півроку виїхали на Волинь з певним завданням. Я тоді перебувала в таборі Каліш.

Перше: у Вас є вислів „Київське Поділля", а такої назви ніколи не було, бо Поділля було великою губернією, яка складалась з багатьох повітів. Київщина була на північ від Поділля й займала велику територію. У Шевченка є вислів: „У Києві на Подолі" (Чернець").Містечко Базар положений на Волині, на межі з Поліссям. Друге: Трагедія розстріл лицарів-мучеників відбувся в день Архистратига Михаїла 21-го листопада, а не 22,1921 року. Третє: на запропоноване чекістами помилування, якщо полонені перейдуть до них на службу, відповів за згодою всіх приречених Степан Щербак (ім'я його вписано в історію), а не стрілець Шевчук, що: „Ми вибрали смерть, а України не зрадимо". Перехрестилися. Всі почали співати „Ще не вмерла Україна". Команда... і застрочили кулемети. Всі попадали в глибокий рів, перед тим виконаний і їх відразу

(Закінгення на стор. 6)

Іванна Савицька

БОСОНІЖ ПО ЛЕМКІВСЬКИХ СТЕЖКАХ...

(ЛЕМКІВЩИНА ВЧОРА Й СЬОГОДНІ)

(2)

Сестрі й мені купують нові капелюшки; і я від втоми починаю потиху рюмати. Ми повертаємось додому, і я засинаю на возі твердим дитячим сном.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Святий Миколай з'являвся в лемківському селі оповитий містичною легендою. Ніхто не бачив його таємничого приходу й на білому чистому сніжнику св. Миколай не лишав жадних слідів.

Саночки з дарунками тягнули тоді два янголи, а чортик, скулившись вдвоє, двигав на плечах багато, багато різок. (Це все розказувала мама).

За добрі діла (чемність, послух, поступ в науці, щоденна молитва) були від янгола дарунки, а за непослух і псоти — різка.

Дістати різку — було великою карою, і ми з сестрою добре вважали, щоб не „прошкрабатись" в дечому.

Дарунки, святково пов'язані, були нам радістю і втіхою. Горішки і фіґи й „рожки" (сухий овоч), клецики, цукерки й обов'язково книжки. Зоряного хлопчину й Пригоди Юрчика Кучерявого ми знали сливе напам'ять.

Св. Миколай з медяника теж мусів бути в дарунок і його мерехтливі ризи, ліплені з цукру, я обгризала зараз зранку.

Мені тоді й на гадку не йшло, що вся ота чудодійна містерія пропаде колись, відпливе й щезне безслідно разом з моїм дитинством.

РІЗДВО БЕЗ ТАТА

Зима в Ялинських горах — одна суцільна біла казка. Гора Ворочень виблискує білою кулею, а хатинки, мов грибки-печерички, з білими круглими шапочками, поприсідали на узгір'ї.

Ціле село, хто лиш жив, виходило з мітлами, вилами та лопатами відгортати сніг із дороги.

Вечерком, як померкло, мама вбирала нас тепло, і ми зі сестрою злітали з татом з горбків на маленьких саночках. Тому вечерком, щоб ніхто з парафіян не бачив. У ті часи кожна розвага священика була б викликала згіршення.

У соняшні зимові дні ми зі сестрою, притуливши носики до шибки дивилися, як крізь ситечко сипалась біла мука, застеляла пеленою клуні, кущі, дерева, доріжки.

Померзлі горобчики товпились у нас на підвіконні, просили їсти. Ми сипали їм зерно, сипали хлібні окрушини, годували.

Якось перед Різдвом, з'явилося у кухні двох озброєних жандармів. Батько повів їх на горище, а потім, в канцелярії, йшла неспокійна розмова, за щось вони сперечалися, гостро й голосно говорили, аж врешті мама вийшла з канцелярії з плачем, а батько, в подорожньому хутрі, поцілувавши нас, подався гнівно до дверей.

— „Ксіондз єст арештовани", — сказав поліцист до Гані, що, вхопившись за одвірок хати, стояла бліда, мов папір.

Тато сів у санки, запряжені в поліцейські коні, а ми, разом з мамою і Ганею, припавши до кухонної шибки, дивились батькові услід, дивились на темну цяточку, що далеко-далеко під Ворочнем маліла на наших очах. Батька повезли до Сянока.

Я пам'ятаю добре, як мама ще того самого дня від'їхала вслід за батьком (суд і тюрма були в Сяноці). Ми лишилися з Ганею самі. Було це п'ятого січня 1919 року.

Вістка про арешт батька понеслася з хати до хати. Ціле село схопилося відразу на ноги. Нам позносили і „бамбонів" і біленьких „гусок", щоб тільки діти не плакали.

Настунька, моя подруга, принесла два „відочки" (американські картки), один мені, а другий сестрі, Одарці.

На Різдво відправи не було, та люди молилися в церкві, співали коляд, дехто лежав хрестом... Ми з сестрою зовсім забули за ялинку, і янгол забув за неї, заклопотаний батьковим арештом.

Та вже на другий день свят батько з мамою повернулись щасливо додому. Причина арешту (я довідалась уже підростком) була така:

Щоб не втратили вартости церковні гроші, що їх збирали на будову нової церкви, церковний комітет закупив у Сяноці двісті кіс (коса — від слова косити) для кошення жита чи трави. Оті коси зложено на нашому горищі.

Хтось з поляків доніс до поліції, що мій батько підготовляє „Косинєрське повстання" і за цей „злочин" батька арештували. Спроваджено до суду свідків (церковних братів), і суд звільнив батька від кари.

ЙОРДАН

Свячення йорданської води відбувалося за церквою, на річці. Мороз на Йордан був кріпкий і скрипучий. Люди, зодягнені в кожухи, облягали пролом на річці, де височів білий, із льоду, хрест, і де батько, в асисті процесії, святив воду.

Мене маленьку „висували" близько до тата, а мама, опоясавши мене пояском, тримала цупко ремінець, щоб хвиля людей не штовхнула мене до ополонки.

Зачерпнути першому воду, і бігти з нею до хати, було у кожного на гадці. Лемківщина вірила, що йорданська вода дає силу, приносить щедрий урожай.

Я пам'ятаю добре, як батько тричі згинався до ріки і занурював хрест у воду. Зимні, льодові краплинки спливали за батьків рукав і щезали в коронках стихаря. Сині, померзлі батькові руки благословили воду і людей.

Мені збиралося на плач, і я відвертала очі, горнувшись тоді до мами. Чому мій батько не вдягав рукавиць, я не могла збагнути.

„КОБИЛКИ"

Багато радости та втіхи приносив ялинський вертеп, що його звали „Кобилки".

З вертепом обходили кожну, кожнісеньку хату впродовж цілого Різдва. Була це така атракція, що її можна рівняти хіба до лемківського весілля, що теж ворохобило майже ціле село.

Дієвими особами отого різдвяного вертепу були: Ірод, три царі, янгол, смерть, жид і пастирі. „Кобилка", найбільш атрактивний персонаж, з дерев'яною кобилячою головою і щокою, що весь час клацала й наставляла зуби, наводило переляк на малих дітей.

„Кобилки" з'явилися у нас зараз після обіду, віліґравали нескладну дію з традиційним лемківським текстом (його не пам'ятаю), а потім „Кобилка", підтанцьовуючи, нібито ловила до мішка лихих дітей.

Ми з сестрою залазили в кухні під стіл, стягали низько святкову скатерть і приглядалися лицедійству з замаскованої краївки. Крім „Кобилок" дівчата ходили на Йордан щедрувати:

Гей, чи ти дома, пане господарю.
Пане господарю! — дай, Боже!
Чи в твоїм дворі столи стелени,
Двори метени! — дай, Боже!

А дай же вам, Боже, всего посполу
Всего посполу, — дай, Боже!
Зерна в коморі, статку в оборі,
Статку в оборі — дай, Боже!

ЯК ЗАБІЛІЮТЬ СНІГИ...

Весна на Лемківщину приходила хутко. Вітряним віником вимітала з кутиків залишки снігових кучугурів, щедрими жменями розтеляла тепло, гріла землю.

Першими будилися проліски, потім зелена трава, дзвіночки на тонесеньких ніжках, жовті окаті зіркачі.

Ціла Саєва гора, поблизу нашої хати, вкривалася коверцем квітів, кликала, манила до себе.

— Чи можна вже бігати босоніж, качатися по свіжій траві, отак, без плащиків, без теплого зимового одягу?

Мама виходила в сад, прикладала долоню до твердої, зимної землі і казала:

— Ще рано, ще не час.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яке відбулося в четвер, 19-го липня 1979-го р. в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сиіті.

В засіданні взяли участь: головний предсідник д-р Іван Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський. На засіданні були теж приявні голова Головної Контрольної Комісії д-р Богдан Футей і редактор-емерит Антін Драган.

1. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Засідання відкрив о годині 1:15 після полудня і ним проводив головний предсідник д-р Іван Флис. На його пропозицію затверджено одноголосно такий порядок нарад цього засідання:

Порядок нарад

1. Відкриття
2. Відкладення затвердження протоколу попереднього засідання Головного Екзекутивного Комітету
3. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету:
   - головного касира
   - головного секретаря
   - головного організатора
   - заступниці головного предсідника
   - головного директора для Канади
   - заступника головного предсідника
   - головного предсідника
4. Різне
5. Закриття нарад.

2. ВІДКЛАДЕННЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ ПОПЕРЕДНЬОГО ЗАСІДАННЯ

Після вияснення головного секретаря Володимира Сохана, що він не зміг виготовити протоколу попереднього засідання Головного Екзекутивного Комітету в наслідок перевантаження іншими дуже пильними працями та несподіваних занедужань службовиків Рекордового Відділу в додатку до плянованих вакаційних відпусток службовиків, на внесок заступниці головного предсідника Марії Душник, що його піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, вирішено одноголосно відкласти затвердження цього протоколу до чергового засідання.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Звіт головного касира Уляни Дячук

Головний касир Уляна Дячук поінформувала про такі інвестиції, пороблені на підставі однозгідних рішень чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених в Головній Канцелярії УНСоюзу:

Закуплено бонди:

		Yield	
50 M	Government of Canada Bonds — 10¼% due Feb. 1. 2004	9.9861	$ 51.187.50
40 M	South Carolina Electric & Gas Co. 10⅛% 1st Mtge Bonds due April 1. 2009	10.1497	$ 39.900.00
75 M	Ontario Hydro Bonds 10% due May 10. 2009	10.1066	$ 74.250.00
75 M	Province of Saskatchewan Bonds — 10% due May 15. 2004	10.0688	$ 74.531.25
130 M	Certificate of Deposit Indust. Bank of Japan — 10½% due June 15. 1979		$130.021.30
100 M	Certificate of Deposit Indust. Bank of Japan 10.40% due June 11. 1979		$100.008.81
100 M	Government of Canada Bonds — 10¼% due Feb. 1. 2004	10.0407	$101.875.00

Уділено гіпотечні позички:

#1068	262 Whiton Street. Jersey City. N.J. 9¼%	$ 9.000.00
#1069	159 McAdoo Avenue. Jersey City. N.J. 8¼%	$ 15.000.00
#1070	2279 S. Sable Blvd.. Aurira. Colo. 10%	$ 45.000.00
# 479	Derry Ukrainian Society (Add'l Mtge) 315 Dorothy Street. Derry. Pa 8½%	$ 9.075.85

Бонди, які дозріли, або їх продано:

40 M	American Tel & Tel Co. Deb. — 2¾% due Aug. 1. 1980	$ 36.950.00
75 M	Kentucky & West Virginia Co. Inc. — 1st Mtge Bond. 3% due May 1. 1979	$ 75.008.75
39 M	Public Service Co. of New Hampshire — 1st Mtge Bonds. 3% due June 1. 1979	$ 39.000.00
50 M	Southwestern Public Service Co. 1st Mtge Bonds. 3.20% due June 1. 1979	$ 50.000.00
130 M	Certificate of Deposit Indust. Bank of Japan — 10½% due June 15. 1979	$130.021.30
100 M	Certificate of Deposit Indust. Bank of Japan — 10.40% due June 11. 1979	$100.008.81
100 M	Certificate of Deposit Commercial Trust Co. of N.J. — 10⅝% due June 6. 1979	$100.000.00

На пропозицію заступниці головного предсідника Марії Душник, що її піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, затверджено одноголосно предложені інвестиції.

Після затвердження інвестицій, головний касир Уляна Дячук продовжувала свій звіт:

Цими днями завершуємо замкнення книжок за червень, а після цього робитимемо піврічні підсумки. Тому сьогодні можу подати тільки дані за п'ять місяців 1979-го року.

Прибутки: членських вкладок прибуло на суму $1,294,871. Це вперше за шість років приходиться звітувати, що сума зібраних вкладок не зросла, а впала на $14,533 у порівнянні з попереднім роком. Припускаю, що тут віддзеркалюється на лише зменшення числа членів, але і заразом новий напрямок у набуванні дешевих грамот забезпечення, у противагу до попередніх років, коли члени набували в першу чергу вивінувальні грамоти з високими вкладками.

Відсотки від інвестицій в бондах принесли $826,180, тобто на $78,754 більше, чим рік раніше, а відсотки від гіпотечних позичок дали суму $76,596, виказавши зменшення на $10,000, спричинене зменшенням суми цих позичок. Досі ми ще не заплатили відсотків від позички на нашому домі.

У видатках завважується зменшення виплат грошових зворотів та належностей за вивінувальні грамоти. Грошові звороти були на суму $110,875, що було на $17,241 менше, як у попередньому році, а за дозрілі грамоти вивінування виплачено $371,916, знову на $14,382 менше. Посмертні виплати винесли суму $334,033, що було на $20,450 більше, як в минулому році в порівнянні з сумою $313,583. Закуплено полиці для редакції і книгарні „Свободи" та для її бібліотеки коштом $6,752.

Продано гіпотечну позичку на домі при 2 Клінтон вулиці в долішній частині Мангаттену з втратою $5,516.90. При уділенні цієї позички в 1965-му році ми одержали були від власників спеціяльну оплату в сумі $3,900.

Платні працівників уже зросли цього року на $8,278 та дали загальну суму $120,620.

В червні закінчено науку в Школах Українознавства. Цього року виплатив УНСоюз 72-ом визначним учням-випускникам грошові нагороди на загальну суму $1,695. Школи в Монтреалі відбуватимуть градуації восени, тому ми сподіємося, що таких нагород учням виплатимо ще більше.

За п'ять місяців цього року майно УНСоюзу збільшилося $696,625 і досягнуло суму $43,811,924. У попередньому році цей зріст майна був тільки на суму $484,219. Причиною цього були видатки на Конвенцію на суму $301,310.

Коли взяти до уваги порівняння зросту майна за 12 місяців, то від 1-го червня 1978-го року по кінець травня 1979-го року майно зросло на $1,102,253, а рік раніше тільки на суму $857,268, знову ж з огляду на кошти минулої Конвенції.

Дивіденди: В червні виплачено чергову дивіденду на загальну суму $526,538. На пропозицію Головного Екзекутивного Комітету 62 Відділи прислали адресарі своїх членів і членам цих Відділів вислано чеки дивіденди прямо додому. Таких листів з чеками вислано 10,250. В кожній коверті, крім чеків, вложено спеціяльні листи від Організаційного Відділу з інформаціями про максимальні суми забезпечення та межі віку і брошурки „Скільки потрібно життьового забезпечення". Всі інші чеки вислано до Відділів.

Ця подвійна система розсилки дивідендових чеків через Відділи і прямо членам спричинювала нарікання секретарів, бо деякі члени належать до кількох Відділів і вони діставали чеки від одних секретарів, а нарікали, що ми їм не післали других чеків. Також виявилося, що багато адрес, що нам їх подали, не були правильними і тому пошта повертала нам листи.

Гіпотечні позички: Ми маємо першу гіпотечну позичку у висоті $23,791 на Українському Народному Домі у Форд Сиіті, Па. Як наш Відділ, так і Управа Дому відмовилися вдержувати його та дальше провадити. Не зважаючи на багато листів, телефонів та розмов, які ми мали з Управою Відділу під час Конвенції, нам не пощастило вплинути на місцевих союзовців, щоб вони дальше держали цей Дім і ми тому перебираємо його та відразу шукаємо на нього купця.

Дім Відділів УНСоюзу в Детройті має постійні фінансові клопоти і постійно залягає з вплатами гіпотечних рат по два — три місяці.

Маємо теж проблему з однією гіпотечною позичкою в Торонті, за яку ми не одержали належних рат від грудня минулого року. Ми загрозили власникам замкненням позички.

„Свобода": Піврічне замкнення книг Видавництва „Свобода" виказує в прибутках суму $353,674, а у видатках суму $355,883. Прибутки зросли на $41,215, а видатки на $41,665. Від УНСоюзу виплачено за членів — передплатників та на покриття недобору суму $178,600, на $42,000 більше, чим в такому часі попереднього року. Дещо більше ($1,409) вплинуло за оголошення, але на $3,123 менше за календарі і майже $1,500 менше вплинуло пожертв на Пресовий Фонд.

Передплата дитячого журналу „Веселка" збільшилася на $2,916, а в 1978-ому році вона дала $1,186.

У видатках „Свободи" найбільший зріст виказали кошти пересилки, які зросли на 60%, із суми $45,574 до суми $72,736. В пересічному видаємо кожного місяця на пошту біля $12,000.

Винагорода спеціяльних кореспондентів зросла аж на 212%, бо рік раніше виплачено кореспондентам $2,550, а в цьому році аж $7,979. Ця сума включає залеглі гонорарі за попередній рік.

Всі платні збільшилися на майже $8,500. Закуплено два нові компютори для друкарні „Свободи", за які маємо заплатити $21,674.77.

„Союзівка": „Союзівка" мала за 5 місяців $81,712 всіх прибутків, а видатків було $105,110. Так у прибутках, як і у видатках бачимо зріст на приблизно $12,400. Крім цього, досі видано на капітальний ремонт суму $16,399.12.

Літній сезон на „Союзівці" щойно почався. З огляду на кризу енергії годі передбачити, які зміни можуть зайти.

Корпорація Дому УНСоюзу: В першій половині 1979-го року вплинуло всіх чиншів на суму $766,667, а разом з іншими впливами всі прибутки дали загальну суму $782,493. З огляду на невинайнмлені два з половиною поверхи, чинші були менші на суму $74,395 від суми чиншів з половини 1978-го року. Також не приносить чиншів невинайнмлений склеп по правому боці входу до будинку.

Загальна сума видатків Дому УНСоюзу зменшилася на $49,538 і дала суму $631,077. Тому, що були порожні поверхи, були менші видатки на електрику і газ на суму $33,142. Видано більше на направи і матеріяли з огляду на вклад праці для пристосування дальшої частини друкарні „Свободи" і на закуп приборів. Видано біля $10,000 на оголошення Дому УНС у пресі.

Боргові зобов'язання: В жовтні 1978-го року ми зверталися до власників боргових зобов'язань із запитом, чи вони погодяться залишити у нас свої ощадності на чергових 5 років на 8% річно. Від того часу багато власників боргових зобов'язань зміняли свою думку і стан їхніх відповідей в дану пору є такий:

„так" відповіло 455 власників на суму $3,003,300,
„ні" відповіло 291 власник на суму $2,546,500,
не рішені були 155 власників на суму $958,640.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

За шість місяців 1979-го року приєднали секретарі та організатори УНСоюзу 1,212 нових членів, в тому 362 до департаменту молоді, 664 до департаменту дорослих та 186 на акцидентове забезпечення. Вже в липні, до дня цього засідання, наспіло до Головної Канцелярії нових 120 аплікацій на нові грамоти забезпечення.

З кінцем червня 1979-го року мав УНСоюз 65,819 активних членів, в тому 16,761 молоді, 42,268 дорослих та 6,790 членів з акцидентовими грамотами. За цих перших шість місяців 1979-го року втратив УНСоюз в активному членстві на чисто 810 членів.

Загальний стан членства УНСоюзу зменшився за цих шість місяців на 588 членів. Усіх членів нараховував УНСоюз із кінцем червня 1979-го року 86,487, в тому 22,134 молоді, 57,563 дорослих та 6,790 членів з акцидентовими грамотами забезпечення.

Здобутки нових членів у початкових шести місяцях 1979-го року належать до найслабших, навіть коли брати під увагу те, що у післяконвенційних роках звичайно числа нових членів є меншими від інших років.

Протокол 29-ої Конвенції УНСоюзу виготовив був секретар Конвенції мгр Іван Скочиляс, а до публікації мовно та стилістично підготовив його на бажання цього звітодавця — ред. Антін Драган. Цей протокол уже був опублікований у „Свободі", а тепер ми видали його в книжковій формі і такі книжки протоколів 29-ої Конвенції УНСоюзу будуть вкоротці розіслані всім конвенційним делегатам і секретарям Відділів.

Протокол надзвичайного засідання Головного Уряду УНСоюзу, яке відбулося у вересні 1978-го року після 29-ої Конвенції, виготовив я з повними текстами виголошених там, але не поданих на письмі звітів на підставі звукозапису з цих нарад. Цей протокол був вже опублікований у „Свободі".

Протокол річного засідання Головного Уряду УНСоюзу, яке відбулося в травні 1979-го року, вже виготовив мгр Іван Скочиляс, якого ми заангажували до цієї праці. Раніше він теж виготовив був тексти резолюцій та рекомендацій цього річного засідання, після чого їх впорядкував та відповідно оформив для публікації у „Свободі" ред. Антін Драган. Переклад на англійську мову цих резолюцій та рекомендацій був вже теж поміщений в „Українському Тижневику".

Протоколу попереднього засідання Головного Екзекутивного Комітету не змін я досі виготовити, бо був перевантажений щоденними пильними працями обслуги секретарів Відділів та членів, як теж згаданими вже протоколами Конвенції і Головного Уряду. Перешкодили мені також у цьому вакаційні та в додатку несподівані хворобові відпустки службовиків Рекордового Відділу.

На пропозицію головного секретаря Володимира Сохана Головний Екзекутивний Комітет затвердив раніше рішення своїх чотирьох членів, затруднених в Головній Канцелярії, щоб підвищену організаторську винагороду за приєднування нових членів по $13.00 за кожну тисячу забезпечення виплачувати за всіх нових членів вже від 1-го січня 1979-го року.

Звіт головного організатора Василя Оріховського

Числа здобутків нових членів за шість місяців 1979-го року вже подав головний секретар Володимир Сохан. З них бачимо, що 1979-ий рік є повторенням попередніх слабих по-конвенційних років. По-конвенційні роки були завжди слабими роками у нашій організаційній праці. Як це видно із звіту головного секретаря, серед перших шести місяців 1979-го року найбільше успішним був березень, в якому придбано 244 членів, а найслабшим квітень із 159 новими членами. У липні вже одержано 120 аплікацій нових членів.

Кращий стан можна ствердити в сумах забезпечення нашого членства, бо хоча нових членів придбано менше, то загальна сума їх забезпечення виносить $3,470,000. В Канаді у звітовому часі придбано 139 членів на загальну суму $513,500 забезпечення. В тому було 21 аплікація акцидентового забезпечення. Організаційна праця УНСоюзу покращала від часу заангажування на працю обласного організатора Теодозія Волошина. В Америці виказує найкращі успіхи область Пенсильвенії, яка є під опікою старшого обласного організатора Степана Гавриша. Вона у звітовому році придбала 399 нових членів. Область Огайо — Іллиной, якою опікувався обласний організатор Богдан Дейчаківський, придбала у звітовому часі 248 нових членів. Обласного організатора Богдана Дейчаківського ми звільнили з праці на час вакацій. Після шести місяців організаційної кампанії ми все ще маємо 191 Відділ, що у звітовому часі не приєднав ще ані одного члена. Серед цих Відділів є і такі, які вже протягом трьох років не приєднують жадних нових членів. Вони, відповідаючи на наші пригадки, подають різні причини їхньої неактивности, як брак в їхніх місцевостях українських церков, народних домів, чи клюбів і т.п. Ми розіслали нашим неактивним Відділам запитники про стан їхніх громад і причини неактивности в союзовій організаційній праці. Більшість найшли на це різні оправдання, але були і такі Відділи, які у відповідь прислали аплікації нових членів. Нашим основним завданням залишається справа активізування таких Відділів. З такою ціллю ми недавно видрукували і розіслали Відділам брошурки — заклики з інформаціями про забезпечення в УНСоюзі.

Всі Окружні Комітети відбули вже свої річні збори. Тепер почали Округи відзначувати різними імпрезами 85-річчя УНСоюзу. Влаштовано вже такий ювілей УНСоюзу в Балтиморі із дуже добрим успіхом, у Мілвіл, Ню Джерзі, та в Шамокіні, Па., де відбулось велике спільне свято. Заплянововано на 19-го серпня День УНСоюзу Округ стейту Ню Джерзі, а пляни таких святкувань підготовляють Округи Боффало, Клівленд та інші.

У звітовому часі переведено дві злуки Відділів: 311-го та 185-го в один Відділ ч. 311, та 46-го і 200-го в один Відділ ч. 200.

На запитання заступниці головного предсідника Марії Душник про керівника продажу забезпечення, заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася про плянування організаційної кампанії та голови Головної Контрольної Комісії про працю керівника продажу забезпечення, головний організатор Василь Оріховський дав такі вияснення: Керівник продажу забезпечення веде свою працю незалежно від мене і я хотів би від нього більше членів, а не лише декілька з високими сумами забезпечення. Організаційну працю наших Округ та Відділів ми плянуємо та різними способами заохочуємо їх до праці і робимо в цій справі все, що тільки можливе.

Головний касир Уляна Дячук подала вияснення, що часто згадувані успіхи чужих братських установ лежать у продажу забезпечення на високі суми із дешевими вкладками. Тому загальні суми зібраних ними вкладок у їхніх річних звітах є такі малі.

Головний предсідник д-р Іван Флис пригадав про постанови статуту УНСоюзу щодо участи в засіданнях Головного Екзекутивного Комітету голови, або представника Головної Контрольної Комісії. Голова Головної Контрольної Комісії д-р Богдан Футей потвердив, що він свідомий тих постанов, не думає, що їхколинебудь переступив і має намір їх у дальшому придержуватися.

На запитання голови Головної Контрольної Комісії д-ра Богдана Футея подав головний секретар Володимир Сохан вияснення про працю спеціяльної Федеральної Забезпеченевої Комісії та публіковані у пресі її висновки. Головний секретар Володимир Сохан теж запевнив, що УНСоюз має дуже добрий товар — забезпеченеві пляни і критичні завваги цієї Комісії в жадному випадку не відносяться до дуже корисної для нашого членства забезпеченевої праці УНСоюзу.

Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник

У звітовому часі я взяла участь в організаційних зборах Округи УНСоюзу в Ню Йорку. Також була я репрезентантом Головного Екзекутивного Комітету на річних зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Боффало 24-го червня цього року. На цих зборах докладно обговорено цілий ряд важливих справ. Ствержено, що Відділи часто зовсім не відбувають своїх зборів, а багато разів такі Відділи також не присилають своїх представників на збори Округи. Тому з такими неактивними Відділами треба якось порозумітись та заохотити їх до праці. Згадувано, що було б вказаним, щоб головний організатор відвідав усі Відділи Округи та відбув з урядовцями таких Відділів наради, стараючись, щоб у нарадах взяв участь не лише секретар, але також інші урядовці. За приклад відновленої активности Відділу подано Відділ ч. 40 в місті Ірі, де пожвавлення активности Відділу в громаді принесло теж збільшення членства цього Відділу. На цих зборах у Боффало була винесена пропозиція, щоб чергова Конвенція УНСоюзу відбулася в Боффало.

В моєму Відділі ч. 293 маємо деякі проблеми, які стараюся розв'язати і допомагати Відділові, в його організаційній праці.

Я була майстром церемонії на прийнятті, влаштованому для відзначення Тижня Поневолених Націй в китайській дільниці Ню Йорку та в святковій програмі цього Тижня в Центральному Парку в дні 15-го липня. Була теж майстром церемонії на фестивалі 7-ої Вулиці в Ню Йорку в одній частині його програми. Я була репрезентанткою СФУЖО на святкуванні 32-ої річниці Балтійської Жіночої Ради.

Досі я приєднала в цьому році 11 нових членів, а не 10, як це було подано помилково у друкованих звітах.

Звіт заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася

Я мав честь репрезентувати УНСоюз на фестивалі УККА повіту Делевар, Па., в якому взяло участь понад 800 осіб та яким проводив наш союзовий діяч п. Пастушок. На цьому фестивалі вручено мені для УНСоюзу таблицю признання УНСоюзові за його всебічну працю для добра української спільноти. Там я зустрівся з нашою молодою генерацією, до якої треба було говорити по-англійському, а ми тут часто нарікаємо, що ми забагато говоримо по-англійськи. Нам треба бути в повному значенні того слова двомовними.

Також був я представником УНСоюзу на З'їзді — Конвенції Товариства Українських Лікарів Північної Америки в Чікаго, де мене зібрані лікарі дуже прихильно прийняли.

Нам треба пам'ятати про потребу для УНСоюзу „Союзівки" на північному заході („Союзівки не вестах"), про що ми колись старалися, але з різних причин та через різні перешкоди не закінчили бажаним успіхом.

На Курси Українознавства вже зголосилося 20 студентів, а буде їх ще напевно значно більше, бо зголошення приходять часто в останньому тижні перед початком Курсів. Будемо мати 5 вчителів і я буду старатися вести курси дуже строго та вдержувати на них дисципліну.

Звіт головного директора для Канади сен. Павла Юзика

Останній раз був я з вами тому 8 місяців. Наше Канадське Представництво відбуло 3-го червня наради і на них зустрілося з новим обласним організатором Теодозієм Волошином, який показався дуже поважною особою. Ціле засідання було дуже успішне, а зустріч з новим обласним організатором Теодозієм Волошином дала нам надію на те, що він оживить організаційну працю в Канаді і напевно багато зробить і буде продавати фахово забезпечення на високі суми. Він зрушить деякі наші Відділи до праці і, маю надію, здобуде багато нових членів.

Цьогорічний український фестиваль в Давфині заповідається величаво і на ньому буде промовляти українською мовою губернатор Канади Едвард Шраєр. Мають взяти в ньому участь також міністер багатокультурности Папроцький та міністер внутрішніх справ Гнатишин. Тому я пропоную, щоб на цей час скликати в Давфині засідання Канадського Представництва, включно із обласним організатором Теодозієм Волошином, який після фестивалю міг би там залишитися та започаткувати осінню членську кампанію. Не розумію, чому мав би там репрезентувати УНСоюз тільки один головний контролер мгр Іван Геврик.

Для посилення праці УНСоюзу в Канаді нам треба конечно видати Канадський Альманах УНСоюзу. Ми вже мали рішення в цій справі, що цим мають зайнятися Богдан Зорич, Василь Дідюк і я. Чи ми можемо почати працю над Аламанахом?

Канадську Канцелярію ми повинні мати в репрезентативному бюрі — приміщенні, а не в приватному домі. Тому прошу і над цим тут застановитися.

Ці та інші справи були включені в резолюції та рекомендації Канадської Комісії і ми хотіли б їх здійснювати.

Головний секретар Володимир Сохан вияснив, що, згідно із записом в протоколі, Головний Екзекутивний Комітет мав би дістати плян і кошторис пропонованого Аламанаху і тоді мав би його затвердити. В протоколі засідання Головного Уряду є записано, що пропоновані резолюції та рекомендації Канадської Комісії не були затверджені Головним Урядом, тому що їх вирішено розділити різним іншим комісіям, а ці Комісії опісля включили ці пропозиції до своїх резолюцій та рекомендацій. Справи бюджету і взагалі фінансів були передані нашій Фінансовій Комісії.

Головний Предсідник д-р Іван Флис звернув увагу, що сам фестиваль у Давфині може бути дуже гарний, але ми знаємо з досвіду, що наша участь в ньому не приносить нам великої користи. Тому він обстоює раніше рішення, щоб туди поїхав тільки головний контролер мгр Іван Геврик, а обласного організатора Теодозія Волошина радить туди вислати після фестивалю, коли люди матимуть час поговорити з ним про УНСоюз та його забезпечення. Він радить теж, щоб обласний організатор Теодозій Волошин поїхав на Захід не тільки до Давфину, але також, і то в першу чергу, до Вінніпегу і Едмонтону, де є так багато українців.

Головний касир Уляна Дячук висловилася за тим, щоб до Давфину поїхав сам головний контролер мгр Іван Геврик, який вже і в попередніх роках влаштовував там станок УНСоюзу, роздавав союзову літературу і записував дітей до УНСоюзу на льотерейні грамоти. Це він може зробити і цього року.

Звіт головного предсідника д-ра Івана Флиса

В Українській Будівлі ми маємо тепер ще вільні два поверхи, але саме ведемо переговори про винайм 9-го поверху Бюрові Перепису Населення ЗСА на один рік. Чейс Мангаттан Банк зацікавлений винаймом 10-го поверху і в цій справі ми теж ведемо переговори.

Архітект Юліян Ястремський вимагав від нас заплати суми $49,500, яка є відповідним відсотком, належним архітектові від суми, що її УНСоюзу заплатив вже контракторові в додатку до договореної суми коштів будинку, згідно з рішенням суду. Після переговорів у цій

(Закінчення на стор. 5)

МОВА ПРО МОВУ

СТОРІНКА КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Плюндрує все хижак лихий,
Мій рідний край, — сумна пустиня...
Лиш ти стоїш, як та твердиня,
О рідна мово, скарбе мій!

С. ЧЕРКАСЕНКО

Рік І. ГРУДЕНЬ 1979 Ч. 3.

ВІД РЕДКОЛЕГІЇ

Цей випуск „Мови про мову" присвячуємо Борисові Д. Антоненкові-Давидовичеві, видатному письменникові й одному з найкращих знавців української мови, з нагоди його 80-річчя. Він єдиний із уцілілих жертв Розстріляного Відродження, що виніс із тернистого шляху політичного в'язня незаплямовану честь і чисту совість. Двадцять років большевицької каторги не зламали його творчих сил. Після повороту з заслання в 1956 р. він з подиву гідним ентузіязмом знов цілою душею віддається літературній праці. Тут окремо треба згадати про цінний вклад Антоненка-Давидовича в ділянку мовної культури. Рідна мова була для нього завжди найбільшою цінністю, яка, за його словами, є „нетлінним скарбом українського народу, що його наші предки зберегли, незважаючи на заборони й утиски, і передали нам у спадщину". Його любов до рідного слова й безнастанна праця над його удосконаленням зробили його одним із найкращих знавців нашої мови. Щоб запобігти занепадові мовної культури серед сучасної інтелігенції, він публікує ряд статтей, а згодом і видає свої думки й спостереження окремою книжкою, „Як ми говоримо". Київ, 1970. Книжка втішалася великим успіхом, і недарма редактор цієї праці окреслив її „захопливою, збудною, закличною".

Тут даємо деякі вийнятки з думок і спостережень Антоненка-Давидовича про мову, які напевно допоможуть і нам підвищити рівень нашої мовної культури. Хай це скромне відмічення 80-річчя Б. Д. Антоненка-Давидовича буде виявом нашої вдячності за його заслуги для української національної культури. На жаль, наш достойний ювіляр знов опинився під режимною цензурою. В наслідок політичних переслідувань його твори перестали появлятися в совєтських виданнях.

Тут згадаємо ще одного письменника, вельми заслуженого для розвитку літературної мови. Це Максим Рильський, найвидатніший поет групи неокласиків 20-их років. П'ятнадцять років від його смерти минуло 15 липня ц.р. Під час сталінського терору Рильський зберіг своє фізичне існування ціною писання од на честь катів українського народу. За те був нагороджений численними орденами та медалями, державними преміями, званням академіка Академії Наук УССР та членством у партії. Недаром Б. Антоненко-Давидович у своїх спогадах пише, що М. Рильський був завжди на якійсь відстані від нього. Крім поетичної спадщини Рильський залишив також статті на мовні теми. Щоправда в цих статтях можна часто подибати вірнопідданчі заяви його совєтського патріотизму та вигуки на „буржуазних націоналістів" за їхні тенденції „штучного відриву української мови від братньої російської", але, незважаючи на те, більшість його статтей спрямована на вичищення української мови від російських впливів. На цій сторінці подаватимемо вийнятки з його статтей, зібраних у кн. „Як парость виноградної лози".

РОЗМОВИ З ЧИТАЧАМИ

Вітаючи появу першого числа „МПМ", п. А. Рудник з далекої Каліфорнії заторкує у своєму листі преважливу справу *чужомовних*, чи точніше *запозичених слів* у нашій мові. Їх у нас, як і в кожній іншій культурній мові, чимало, про що свідчать словники авторства І. Бойкова та інших (Київ-Харків, 1932, перевидано в Ню Йорку 1955 р.) та А. Орла (тритомник, Ню Йорк, 1963-1966, ще доступний у продажу).

Погляди мовознавців та любителів мови щодо запозичених слів дуже розбіжні. Скрайні пуристи (яких репрезентує П. Штепа своїм „Словником чужослів", Торонто, 1977) хотіли б „очистити" український мову з принаймні 90 відсотків запозичених слів та заступити їх новотворами (часто недолугими та нежиттєвими). На другому кінці спектру поглядів є особи, що жахливо перевантажують свою мову чужомовними словами, чи з лінивства (легше вжити слово аналогічне до англійського як шукати за своїм), чи то зумисно, щоб показати свою „ученість" чи „професійність" громаді.

Ми уважаємо й одну й другу скрайність шкідливою для нашої мовної культури. Викидати потрібні запозичені слова з нашої мови, заступаючи їх „приватними" новотворами — це збіднювати і хаотизувати мову. У науково-технічній термінології це прямо неможливо зробити. Пересичування ж мови, навіть професійної, зайвими чужомовними словами, робить мову неприродньою, безликою і небагато помагає справі міжнародного порозуміння. Деякі прогріхи щодо того має й українське підсовєтське мовознавство.

Що потрібне, а що зайве із запозичених слів, часто справа особистого погляду, тому й важко тут встановити якусь норму. Бувають випадки, коли обидва слова — синоніми, „народній" і „запозичений", мають рацію існування, напр., слова „міжнародній" і „інтернаціональний" (від слова міжнародній не можна творити похідних, аналогічних до „інтернаціонал-інтернаціоналізм").

Часто запозичене слово має вужче, точніше значення, як його український відповідник, і це задовільна причина, щоб його вживати. Для прикладу, слово „тепломір" не прийнялося для запозиченого „термометр", хоч воно й є точною калькою цього, запозиченого з греки, терміну. Причина в тому, що „тепломір" одночасно є калькою іншого терміну, а саме „кальориметр", запозиченого з латини.

Щодо слів, наведених у листі п. Рудником, то, на нашу думку, непотрібними запозиченнями є слова „акутний" (треба гострий, пекучий, пронизливий тощо), „аплавзи" (з анг. треба оплески), „термін" (у значенні реченець).

Уважаємо, що обидва слова можна вживати, даючи перевагу „народнім", в таких парах: об'єднання — асоціяція, складник — компонент, водневий — гідрогенний, летунство — авіяція, провідник, супровідник (туристів) — гід (з франц.), покоління — генерація, занепад — деградація. Треба, одначе, пам'ятати, що слова: термін, гід, генерація та деградація мають ще й інші значення як ці, що вище подані. Їх треба шукати у словниках чужомовних слів. Найновішим із таких словників є „Словник іншомовних слів" за ред. О. Мельничука (Київ, 1974).

А.

• •

Група читачів запитує, як правильно: „говорити по-українськи" чи „говорити по-українському"?

У сучасному щоденному мовожитку паралельно вживають обох словосполучень, при чому форма *по-...(ськ/цьк/зьк)ому* більш поширена серед мовців східніх, а форма *по-... (ськ/цьк/зьк)и* — серед мовців західніх українських земель. Крім цих форм, у територіяльних діялектах та в мові художніх творів українських письменників кінця XVIII, XIX і початку XX ст. виступають ще й інші форми: *по-... (ськ/цьк/зьк)у* (напр., в І. Котляревського: „Сей скрізь по світу волочився і *по-фригійську* научився.", *по-... (ськ/цьк/зьк)ій* (напр., у Т. Шевченка: „А меж ними і землячки Десь проглядають. *По-московській* так і ріжуть. Сміються та лають Батьків своїх — що змалечку не навчили *По-німецькій* — а то тепер І кисни в чорнилах!", *по-... (ськ/цьк/зьк)их* (напр. „по-польських", „по-німецьких" у говірках Дрогобиччини).

Для сучасної української літературної мови характеристичні приросткові прислівники типу *по-... (ськ/цьк/зьк)ому*, що історично становлять собою сполучення з прийменником *по* форм місцевого (історично давального) відмінка одниничних членних прикметників чоловічого та середнього роду. Прислівники цього типу засвідчуються з XVI ст. а особливого поширення в літературній мові набули протягом XIX-XX ст., витіснивши старші форми типу *по-... (ськ/цьк/зьк)у*, утворені від нечленних прикметників.

Приросткові прислівники типу *по-... (ськ/цьк/зьк)и*, що історично становлять собою сполучення прийменника *по* з застиглими формами орудного відмінка множини нечленних прикметників, були, як свідчать пам'ятки, віддавна характеристичні для російської мови, де кінцеве *-и* набуло *єдиної* літературної норми.

Отже, правильними в сучасній українській літературній мові треба вважати прислівники типу *по-... (ськ/цьк/зьк)ому* — значить, „говорити по-українському", а не „говорити по-українськи".

Уживання ж менш продуктивних паралельних прислівників типу *по-... (ськ/цьк/зьк)и* в сучасній українській літературній зумовлене поширенням їх у західніх українських говорах та впливом російської мови.

Яків Гурський

ТЕХНІКА — ТЕХНОЛОГІЯ

В останніх роках зустрічаємо в еміграційному мовожитку щораз то частіше плутання термінів *техніка* та *технологія*. Під безсумнівним впливом англійської мови, автори та доповідачі, зокрема інженери, уживають цих слів в англійському значенні тоді, коли вони здавна мають у нашій мові дещо інше значення, тотожне, між іншим, з їхнім розумінням в німецькій, польській та російській мовах. „Словник чужомовних слів" Бойкова та ін. (Харків-Київ,1932) тлумачить слово *техніка* так: 1. „...система засобів праці, а також сукупність навичок, вміння, знання, що їх застосовує людина для використання багатств природи (сировини й енергії); 2. „сукупність правил та прийомів у якомусь мистецтві, виробництві, ремеслі, уміння поводитися з знаряддям, приладдям";...

За цим же словником *технологія* це „наука про способи перероблення сирових матеріялів на предмети споживання; поділяється на механічну... і хемічну..." „Словник чужомовних слів" А. Орла (Ню Йорк, 1966) подає так же само: *технологія* — наука про засоби й способи механічного або хемічного обробітку сировини.

В основному так само (хоча дещо іншими словами) тлумачать терміни *техніка* і *технологія* найновіші українські словники совєтського видання, напр., „Словник іншомовних слів" за ред. С. Мельничука (Київ, 1974), „Укр. рад. енциклопедичний словник" (Київ, 1968).

В англійській мові термін technology має на багато ширше значення, як в українській, а саме: означає applied science, тобто цілість стосованих (прикладних) та природничих наук. Можна сказати, що цей англійський термін включає обидва інші терміни *техніка* й *технологія*.

Саме таке широке неукраїнське розуміння слова *технологія* зустрічаємо в еміграційних писаннях, де автори вживають цього слова там, де слід писати *техніка*, напр., пишучи про різні „технологічні інститути", коли йдеться про *технічні* інститути.

Треба зазначити, що друге значення слова *техніка*, наведене вище, відповідає точно англійському technique.

Так, отже, англомовне science and technology українською мовою передаємо як природничі науки і техніка, а не „наука й технологія", як це на перший погляд видалося б.

А.

„КОТРИЙ", „ЯКИЙ" ЧИ „ЩО"?

В українських підсовєтських виданнях останніх років зауважуємо щораз то частіщий вжиток сполучного слова „котрий" там, де раніше вживано виключно слів „який" або „що". Яка ж цьому причина?

Про те, як вживати цих трьох займенників, пише Б. Антоненко-Давидович у книжці „Як ми говоримо". Київ, 1970, недавно перевиданій у ЗСА) таке:

Дехто вважає, ніби відповідно до російського слова *который* треба скрізь на початку речення ставити тільки займенник *що*, наприклад: „Людину, що стояла на розі вулиці, я вже десь бачив" — а займенниками *який* (*яка, яке*) та *котрий* (*котра, котре*) можна користуватись тільки в запитаннях: „*Яка* в тебе мета?", „*Котра* тепер година?" Іншим здається, що займенник *який* стосується тільки речей, а котрий — людей, тоді як займенником *що* можна, мовляв, уживати однаково і до людей і до речей тощо.

Усі ці здогади не мають під собою реального ґрунту. Справді, вживаємо *що* і до людей і до речей: „...Дай мені сокиру, *що* в коморі лежить" (із живих уст). Те саме можна сказати і про займенник *який*: „...*Який* їхав, таку й стрів" (М. Номис)... І точнісінько те саме можна повторити про займенник *котрий*: „Та нещасна та дівчинонька, *котра* любить козака" (народна пісня)...

Автор не каже тут, одначе, нічого про частотність вживання займенників *котрий* і *який*. Написано про це зате в праці М. Я. Брицина та ін. „Порівняльна граматика української і російської мов" (Київ, 1978):

В українській мові ... сполучне слово *який* вживається далеко частіше, ніж *котрий*. Ще в XIX ст. сполучне слово *котрий* у складнопідрядних реченнях з означальною частиною було в ній набагато поширенішим ніж тепер... Але поступово його вживання у такій функції звузилось і обмежилось. Пояснюється це тим, що займенник *котрий* у сучасній українській мові узвичаївся в розподільно-числовому значенні, напр., „Візьміть з цих двох, *котре* вам подобається". ... Російській мові, навпаки, властиве широке вживання в аналогічних реченнях слова *который*...

З цих двох цитат виходить, що займенник *котрий* є вжитий правильно у реченні „*Котрий* з вас це зробив?", але у функції сполучного слова треба давати перевагу займенникові *який* або, ще краще, займенникові *що*, напр. „Людина, *що* (або *яка*) не читає, не є інтелігентом".

Підсовєтські тексти, що надуживають займенником *котрий* у сполучній функції, ідуть у розріз з напрямком розвитку української мови. Їх треба уважати вислідом наближування нашої мови до „общепонятного язика".

А.

Чому ми „видворюємо"?

В останніх роках в українській еміграційній пресі (а в тому і в „Свободі") чимало пишуть про „видворення" совєтських дисидентів та закордонних журналістів кремлівським урядом. У більшості газети та журнали друкують це слово у лапках, але буває і без лапок. Чи справді це російське слово необхідне, неперекладне?

Заглянувши до тритомового Російсько-українського словника (Київ, 1968) знайдемо там російські слова „выдворять, выдворить" (із позначкою „застаріле" та „розмовне", хоч, як бачимо, воно зовсім не застаріле) і перекладене українськими словами *виселяти, виселити*. Отже і в під'ярємній Україні слово „видворяти" не уважається українським. Чому ж і нам правильного українського перекладу не вживати? Нехай наші часті заяви про боротьбу з русифікацією української мови не будуть пустослів'ям, а справжньою, конкретною дією.

А.

Дещо з граматики

(Поетові Шевченкові чи поету Шевченку? Батьку Тарасе! чи Батько Тарас!)

Струмінь русифікації проникає не тільки в словництво й термінологію, але й в усю систему української мови. У морфології на безпеку русифікації виставлені передовсім ті відмінки, які найбільше різняться від форм російської мови. У книжках і газетах, що виходять в УССР, щораз частіше подибуємо закінчення *-у, -ю* в давальному відмінку однини іменників чоловічого роду: *Тарасу Шевченку, Івану Франку* замість Тарасові Шевченкові, Іванові Франкові.

Одночасно з цим можна помітити також часте вживання під впливом російської мови називного відмінка замість кличного: **Іван Петрович! Товариш учитель!** замість **Іване Петровичу! Товаришу учителю!**

Олекса Синявський, один із найкращих знавців української мови (зліквідований за сталінщини), твердо встановив у своїх „Нормах української літературної мови" (перше вид. 1931 р.), що „звичайне, нормальне закінчення в давальному відмінку однини іменників чоловічого роду -ові, -еві, -єві: братові, товаришеві, Корнієві..." і далі додає, що „тільки в деяких випадках іменників чоловічого роду приймають тут закінчення -у, -ю, а саме завжди іменники з закінченням -ів, -їв, -ов: Львів — Львову, Драгоманів — Драгоманову, Київ — Києву..."

Ці правила Синявського, основані на явищах української мови, підлягли вже значній модифікації після сталінської та інших політичних чисток в УССР. Так у граматиці „Сучасна українська літературна мова". Морфологія. К., 1969 р., за загальною редакцією І. К. Білодіда (відповідальний редактор В. М. Русанівський) сказано, що іменники чол. роду в дав. від. однини мають паралельні закінчення -ові, та -у, -еві, (-єві) та -у, -ю: дубові і дубу, столові і столу, ковалеві і ковалю, товаришеві і товаришу... (ст. 102).

Про кличний відмінок, який тут називають кличною формою, сказано, що для „вираження звертання може вживатися не тільки клична форма, а й форма називного відмінка" (ст. 106).

Інакшу думку про ці форми мали інші знавці української мови, як, напр., Б. Антоненко-Давидович, уривок з книги якого тут наводимо.

Наявність паралельних закінчень у давальному відмінку однини призводить інколи до надуживання закінченням *-у, -ю*, замість основних *-ові, -еві, -єві*: „*Андрію Олексійовичу* здавалося, що він і на цей раз не помиляється", — читаємо в одному сучасному оповіданні, де автор не взяв до уваги, що він поставив ім'я та по батькові не в давальному відмінку — *Андрієві Олексійовичу*, — а в кличному, який бачимо, читаючи далі оповідання: „Андрію Олексійовичу, спиніться!"

Не слід забувати, що в українській мові є характерний кличний відмінок однини іменників (нива — *ниво*, Марія — *Маріє*) та чоловічого (дуб — *дубе*, піонер — *піонере*, батько — *батьку*, Григорій — *Григорію*).

Українська клясика, фольклор і живе народне мовлення пильно додержуються форм кличного відмінка.

Б. Д. Антоненко-Давидович

КРАСА РІДНОЇ МОВИ

(Тут передруковуємо в скороченні цю цікаву статтю, що була опублікована в київському журналі „Українська мова і література в школі". Но. 2, 1963 р.)

Краса рідної мови взагалі й нашої української зокрема полягає не в мелодійності звукосполучень, не в пісенності, а в тому, чим вона є для народу, як вона може діяти на душу окремої одиниці з цього народу.

„Найбільше й найдорожче добро в кожного народу, — казав наш клясик Панас Мирний, — це його мова, ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування". Цю думку про мову поширює К. Д. Ушинський: „Покоління народу проходять одне за одним, але наслідки життя кожного покоління лишаються в мові — в спадщину нащадкам. Мова є найважливіший, найдостатніший і найміцніший зв'язок, що з'єднує віджилі, живі й майбутні покоління народу в одне велике, історичне живе ціле"...

Мені, як батькові, частенько доводиться бувати в двох київських школах з українською мовою викладання. Я розмовляю з учителями про успішність та поведінку моїх дітей, сиджу на батьківських зборах, чую розмови вчителів між собою, з батьками, з дітьми і мимоволі з гіркотою констатую низький рівень культури мови наших київських учителів, принаймні в цих двох школах у центрі міста. Мене вражає лексична убогість, коли вчителеві бракує слів на найпоширеніші в шкільній практиці поняття, і він навмання бере перше-ліпше російське слово або перекрутить українське слово так, що воно не лізе ні в український тин, ні в російські ворота... Чуєш „бомага" (замість „папір"), „з нової строчки" (замість „з нового рядка"), „треба прийняти такі мірoприємства" (замість усім відомого „треба вжити таких заходів") тощо...

Два діяметрально протилежні випадки, на які довелося мені натрапити, варті того, щоб думками про них поділитися з іншими людьми, спеціялістю яких є викладання української мови та літератури. Якось я приїхав до одного села на Кам'янеччині, де мені, як літераторові, треба було поговорити із знатними людьми колгоспу й подивитись історичні пам'ятки, пов'язані з визвольною війною українського народу 1648 року. Ще в райцентрі мені порадили звернутись до вчителя-історика, що добре знає місцевих людей, любить і в міру своїх можливостей оберігає вцілілі пам'ятки старовини. Шукаючи на подвір'ї школи цього вчителя, я випадково натрапив на директора школи. Поговоривши зі мною хвилин з десять на різні теми, директор зненацька спитав, пильно оглядаючи мою постать:

— А чого це ви говорите такою мовою?

Я не зрозумів цього дивного запитання і попросив директора пояснити мені, що саме він має на увазі.

— Та ось, — не моргнувши оком, пояснив досить молодий ще директор, — ви говорите зі мною вже кілька хвилин, і я не чую у вашій мові жодного російського слова, самі тільки українські.

— Але ж ви говорите зі мною по-українському, то чому ж я маю пересипати свою мову російськими словами? Та й ваша школа, здається, з українською мовою викладання?

Директор трохи зніяковів і, мовби на виправдання, каже:

— То все так — і школа українська, і я говорю з вами по-українському, але я сам стараюсь і хочу, щоб учителі й учні пересипали в своїй мові російські слова з українськими.

— Для чого? — не міг зійти я з дива. Але те, що я почув далі від свого співбесідника, надзвичайно вразило мене. Він сказав:

— А це ж наближатиме нас у мові до комунізму. Мови перемішаються, і вийде одна мова.

Попервах мені стало жалко: передо мною стояв викінчений, ба навіть, так би мовити, „ідейний" проповідник і поборник жаргону, і я подумав про наслідки в навчанні від керівництва в школі такого оригінала... А далі я усміхнувся, відчуваючи наївно-ідеалістичну природу директорової „концепції". Припускати, що мови різних народів можна ліквідувати чи злити докупи адміністративними заходами — це те ж саме, що вірити, ніби мови виникли внаслідок вавилонського стовпотворіння...

А ось друга, зовсім не схожа на першу, сцена. Середня школа № 3 в робітничому селищі Красному під Луцьком. У дев'ятому клясі йде урок української літератури. Марія Степанівна Косаківська добре підготувалася до нього, вона не переказує від слова до слова те, що написано в підручнику про Тараса Шевченка, творчість якого сьогодні починають вивчати учні, а розповідає більше, ширше і глибше. Учні чують від своєї улюбленої вчительки і легенди, які склав наш народ про свого співця, вони дізнаються про вплив Шевченкової музи на літератури інших народів; з уст учительки, яка вкладає свій предмет соковитою українською мовою, учні пізнають красу Шевченкового слова, а водночас і красу та пісенність рідної мови. Коли, закінчуючи свою розповідь, вчителька, як останній акорд, наводить віщі слова Кобзаря:

...Возвеличу
Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово,

я бачу, як займаються теплі вогники в очах хлопців і дівчат, і відчуваю сам, як гаряча струмина наразі проймає і моє старе серце. І я не дивуюсь, що учням не хочеться виходити на перерві з кляси, вони просять і свою вчительку лишитися з ними, щоб разом поспівати пісні на слова Шевченкової поезії. Серед незвичайної для шкільної перерви тиші в клясі урочисто виводять ще невстоялі дитячі голоси „Думи мої", „Реве та стогне Дніпр широкий" і „Садок вишневий коло хати". І я певен, що не одна дитяча душа збереже в пам'яті й серці і цей прекрасний урок, який дав не тільки знання, а й естетичну насолоду, дав відчути красу рідного слова, змусив пережити солодкі хвилини ще гаразд не усвідомленого піднесення, коли стає чомусь і журно, і радісно, і хочеться хоч трохи бути подібним у своєму дальшому житті на того світлого й великого, про якого сьогодні так захоплено розповіла вчителька... Після таких уроків учень ніколи вже не погордує мовою своїх батьків, а плекатиме її в серці, в думці й на устах. Він охотніше й докладніше вивчатиме й інші мови, бо той великий з лагідною сумною усмішкою казав:

Не дуріте самі себе,
Учітесь, читайте.
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.

ВИДАЄ ШКІЛЬНА РАДА ПРИ УККА
Редагує Колегія.
Відповідальний ред.: Марія Овчаренко
Адреса: Educational Council
P.O. Box 391, Cooper Sta., New York, N.Y. 10003

З життя Філії УКУ в Вашінґтоні

Літературний Вечір присвячений творчості Василя Симоненка

В половині свого осіннього семестра 1979 року, Філія УКУ в Вашінґтоні — тим разом у активній співпраці з Осередком Праці Старшого Пластунства в столиці, влаштувала в суботу, 8-го грудня ц. р. в залі Дому Св. Софії, Літературний Вечір присвячений поетичній творчості Василя Симоненка.

Доповідачем був проф. Петро Одарченко, голова місцевої Групи УВАН і частий гість Філії УКУ, а дванадцять старших пластунок і пластунів ілюстрували доповідь читанням відповідно вибраних творів Симоненка. Пл. сен. Теофіль Старух почав програму піснею „Люди прекрасні" і закінчив її теж піснею „Лебеді материнства". Брав теж участь колишній артист театрів, ред. Микола Француженко, який прочитав помистецьки драматичне оповідання Симоненка „Весілля Опанаса Крокви". Вечір зорганізував і відкрив ст. пл. Петро Фединський.

Вечір був дуже вдатний і на поважному академічному рівні, передусім завдяки цікавій і — як звичайно — гарно опрацьованій доповіді проф. Одарченка. Він теж був оригінальний і цінний тим, що організувала його молодь, взяла в ньому численну участь і показала, що опановує українську мову, поезію і спосіб вислову так, що може успішно публічно виступати.

Вечір присвячений Симоненкові відбувся у межах програми в згоді зі загальною тематикою, вже другого з черги, академічного Року Філії УКУ, „Україна в двадцятому сторіччі". Семестр почався 14-го жовтня ц. р. Св. Літургією в намірення курсів, що її відправив о. Тарас Лончина. Він же і мав першу лекцію на цікаву тему „Архиепархіяльні Собори у Львові в часі 2-ої світової війни". З черги відбулися уже такі виклади: д-р Михайло Кушнір, „Український змаг до духового самовизначення" та мгр Богдан Ясінський, „Самостійницька економічна доктрина Михайла Волобуєва". Дальше в програмі є ще лекції мгра Ігоря Ґавдяка, „Революція 1905 року і український рух" та д-ра Юрія Старосольського „Конституційні Акти Відродженої Української Державности".

У цьому семестрі Філія УКУ з жалем попрощала свого довголітнього відданого й заслуженого духовника, о. крилошанина Степана Кіржецького, який мусів піти на відпочинок з уваги на стан здоров'я. Покищо заступає його о. Тарас Лончина, духовник Філії УКУ у Філядельфії.

юст

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 3)

справі ми погодилися заплатити архітектові суму $28,000 і він прийняв її, як остаточне вирівняння його належностей.

До редакції „Свободи" ми прийняли на працю по два дні в тижні д-ра Володимира Душника, який дає потрібну поміч головному редакторові Василеві Тершаківцеві.

Маємо дуже багато запрошень на різні імпрези центральних установ, як і союзових Округ та Відділів. Цих репрезентацій є дуже багато і ми старaємося розділювати їх усім членам Головного Екзекутивного Комітету.

Я прийняв номінацію на члена „Візітінг Комміті" Центру Українських Студій у Гарварді і при нагоді відвідин передав чека на суму $3,500, як подарунок від УНСоюзу на його цілі. Був я теж на лекціях курсів і міг сам ствердити високий рівень навчання та виховну вартість цих курсів для нашої молоді. Там у Гарварді збирається „трест мозків" української науки, з чого всі ми, а зокрема УНСоюз і „Свобода", повинні бути гордими, бо ми багато допомогли його постанню та ростові.

Цього року ми не закривали „Свободу" на два тижні, як це ми робили вже чимало років. Як ми поступимо на другий рік ще не знаємо, бо цю справу треба добре передумати. Наш теперішній головний редактор Василь Тершаківець нарікає, що це для редакції надто важко без вакаційної перерви і він радить перервати видавання „Свободи" в літі на два тижні.

Сезон на „Союзівці" проходить в порядку. На свято 4-го липня було дещо менше гостей, зокрема в середині тижня, внаслідок поганої погоди. Вже відбулися дівочі табори та тенісові курси, а тепер відбувається хлоп'ячий табір. Вже в наступному тижні почнемо Курси Українознавства. Грошево ми виходимо цього року на „Союзівці" краще, як минулого року.

Головний касир Уляна Дячук висловлюється за тим, щоб видавати „Свободу" без вакаційної перерви, хоч з фінансового боку два тижні перерви дали б певні заощадження.

Редактор-емерит Антін Драган згадав теж справу ощадности на папері, поштових оплатах та іншому, але висловився за тим, щоб видавати „Свободу" без перерви, бо цього вимагає добро УНСоюзу та його членів.

Головний предсідник д-р Іван Флис піддав думку, що можна б видавати в часі цих двох тижнів вакацій „Свободу" що другий день.

Голова Головної Контрольної Комісії д-р Богдан Футей пригадав, що члени Головного Уряду на річних нарадах висловилися за видаванням без перерви і ми на це погодилися.

4. РІЗНЕ

Праця керівника продажу забезпечення Василя Данька

Головний предсідник д-р Іван Флис відчитав звіт керівника продажу забезпечення Василя Данька, в якому він подав, що вже продав грамоти новим членам УНСоюзу на загальну суму $580,000.

Головний секретар Володимир Сохан ствердив, що керівник продажу забезпечення Василь Данько досі передав йому аплікації на загальну суму $441,000 забезпечення, але всі аплікації на більші суми все ще не затверджені, бо їм бракують вимагані висліди лікарських оглядин. Досі були апробовані його аплікації та видані грамоти тільки на суму $31,000.

Після дискусії, в якій взяли участь: головний предсідник д-р Іван Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський, головний секретар Володимир Сохан запропонував, щоб про ці незадовільні висліди праці поговорили з керівником продажу забезпечення Василем Даньком головний предсідник д-р Іван Флис та головний організатор Василь Оріховський. Цю пропозицію одобрено одноголосно.

Англомовне видання Історії УНСоюзу

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась запропонував перевидати на офсеті англомовну Історію УНСоюзу ред. Антона Драгана, тому що йому потрібний цей підручник для навчання на Курсах Українознавства. На його думку треба б видати тепер принайменше 2,000 примірників.

Головний касир Уляна Дячук вносить поправку до цієї пропозиції, щоб тепер видрукувати тільки 500 примірників, а потім приступити до доповнення цієї історії.

Редактор емерит Антін Драган висловився теж за доповненням цієї історії часами останніх двох десятків років.

Заступниця головного предсідника Марія Душник піддержала внесок друкувати покищо 500 примірників Історії УНСоюзу і за цим внеском всі члени Головного Екзекутивного Комітету віддали свої голоси.

Альманах про участь українців у політичному житті Америки і Канади

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась пригадав, що в 1980-му році відбудуться вибори президента Америки і тому черговий Альманах УНСоюзу повинен бути присвячений участі українців у політичному житті Америки і Канади. На його думку, авторів для такого Альманаху маємо серед нас і можна б ще замовити матеріяли від інших осіб, українців, які були або є активними в політичному житті Америки і Канади.

Редактор емерит Антін Драган поінформував, що він вже має призбирані матеріяли до чергового Альманаху УНСоюзу і тому він дораджує, щоб пропонована праця про участь українців у політичному житті Америки і Канади вийшла, як окреме видання — книжка. Таке окреме видання може бути видане вже в грудні.

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась: Ми можемо разом зі сенатором Юзиком бути редакторами такого спеціяльного видання — Альманаху. Я запрошую вже до написання матеріялів д-ра Богдана Футея і теж буду просити цілий ряд інших наших політичних діячів. Пропоную, щоб ми два, сенатор Юзик і я, перевірили можливості такого видання і тоді прийшли з його плянами та кошторисом на наше чергове засідання Головного Екзекутивного Комітету, яке відбудеться правдоподібно у вересні.

Цю пропозицію піддержала головний касир Уляна Дячук, після чого її прийнято одноголосно.

Український Історичний Атлас

Головний директор для Канади сен. Павло Юзик відчитав листа від Товариства Українських Професіоналістів і Підприємців з Оттави, в якому це Товариство пропонує, щоб УНСоюз перебрав на себе видання Українського Історичного Атласу, автори якого вже підготовили матеріяли для його видання українською мовою. Він теж запропонував від себе, щоб влаштувати зустріч обох сторін на „Союзівці" в цілі обговорення цієї пропозиції.

Головний предсідник д-р Іван Флис запропонував, щоб уповноважити чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених в Головній Канцелярії, розглянути докладно цю пропозицію і тоді запропонувати Історичному Товариству умови УНСоюзу. Цю пропозицію піддержав головний директор для Канади сен. Павло Юзик, після чого її апробовано одноголосно.

Ревізія дивіденд УНСоюзу

Головний касир Уляна Дячук поінформувала, що чотири члени Головного Екзекутивного Комітету, затруднені в Головній канцелярії, відбули зустріч з актуарієм у справі ревізії дивіденд, ставки якої не є справедливі для грамот дешевших та дорожчих кляс забезпечення. Над цією справою буде далі працювати чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету разом з актуарієм.

Милеве за службові поїздки автами

Головний касир Уляна Дячук запропонувала, щоб платити членам Головного Уряду та обласним організаторам по 17 центів за кожну проїхану милю у службових поїздках для УНСоюзу. Цю пропозицію піддержав головний секретар Володимир Сохан, після чого її прийнято одноголосно.

Дотації з Народного Фонду

Головний касир Уляна Дячук вияснила, що внаслідок недогляду прохання Музею Союзу Українок Америки та Українського Музичного Інституту з Ню Йорку не були розглянені на річному засіданні Головного Уряду у травні цього року. Тому вона запропонувала признати з народного Фонду дотації в сумах: $500 на Музей СУА та $150 на Український Музичний Інститут в Ню Йорку. Цю пропозицію піддержали: головний секретар Володимир Сохан і заступниця головного предсідника Марія Душник, після чого пропоновані дотації апробовано одноголосно.

5. ЗАКРИТТЯ НАРАД ЗАСІДАННЯ

На пропозицію головного секретаря Володимира Сохана, що її піддержала головний касир Уляна Дячук, головний предсідник закрив наради цього засідання, ствердивши вичерпання порядку нарад.

Володимир Сохан
головний секретар

„ЗАРЕЄСТРУЙТЕ УКРАЇНУ..."

(Закінчення зі стор. 1)

перемоги Росії над Україною, це є, наступного фізичного винищення національно-свідомої інтелігенції, усіх українських політичних партій та заможніших прошарків населення. В процесі закінчення окупаційної влади...

Поступово були винищені всі українські державні органи і на те місце організована окупаційна адміністрація, за допомогою якої підпорядковано Росії все національне життя України.

Щоби приборкати великий народ і запобігти організованому опорові Росія розташувала свої військові гарнізони у всіх більшменш значних містах, організувала в Україні свою єдину політичну партію і поліцію з величезною мережою партфункціонерів і штатських агентів.

Усі творчі організації українських літераторів, художників, діячів театру і кіно ліквідовано, а почасти знищено і самих людей. На їхнє місце створено свої організації, що під керівництвом партії проводять ідеологічне одурманення-забамбулювання української інтелігенції і всього народу. Винищено національне духівництво і насаджено своє.

Усі профспілки робітників і службовців зліквідовано і натомість утворено свої з Москви, підпорядкувавши їх єдиній російській партії".

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього СИНА І БРАТА

св. п. ВОЛОДИМИРА ЯВОРСЬКОГО

буде відслужена

ПАНАХИДА

в неділю, 30-го грудня 1979 року
в церкві св. Андрія Первозванного
у Вашінґтоні, Д. К.

Всіх, хто знав Його щире українське серце, просимо разом з нами згадати у своїх молитвах.

•

В пам'ять св. п. Володі, складаємо на допомоговий фонд родинам політв'язнів 200.00 дол. — ціль, яка була близька Його серцю.

В. ЗАХВАЛИНСЬКА — мати
Г. МАКСИМЮК з чоловіком та дітьми — сестра

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

бл. п. ІВАНА БОЙЦУНА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

9-го січня 1980 року у містах
де живе Родина Покійного, в таких церквах:

св. Муч. Йосафата в Трентоні; Святої Родини у Вашінґтоні, Д. К.; св. Миколая в Торонто, Канада; св. Николая в Чікаґо; св. Верх. Апостолів Петра і Павла в Мельборні, Австралія.

ПОДЯКА

В дні 17-го листопада 1979 з волі Всевишнього, на 86-му році трудолюбивого життя, у Вудсайд, Ню Йорк, відійшла у Вічність, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п. АННА КОСТЮК

У важких хвилинах нашого невимовного смутку і горя, ми одержали багато виявів співчуття, потіхи і піддержки від Родини, Приятелів і Знайомих.

Цією дорогою складаємо щиросердечну подяку Високопреподобним Отцям Василіянам за повідомлення в церкві про смерть Покійної, о. д-рові проф. Севастіянові Шевчукові за відправлення Панахиди, Служби Божої і похоронних відправ та прощальні слова в церкві і на поминках.

Рівнож дякуємо п. Іванові Хоминові за гарний спів під час відправ.

Сердечно дякуємо ВП. д-рові Ярославові Воєвідці за довголітню дбайливу лікарську опіку.

Панству М. Кулиничам і С. Костівим за негайну поміч в часі нашого горя. Дякуємо всім Працівникам фірми King and Gavaris за чудові квіти. Всім, які передали свої співчуття листовно, телефонічно чи через радіопрограму Отців Василіян. Всім, які жертвували Служби Божі і свої молитви та Жертводавцям.

Всім Вам щиросердечно дякуємо. Нехай Всевишній Господь винагородить Вас своїми ласками.

В глибокому смутку залишені:

сини:
ВОЛОДИМИР з Родиною
МИРОСЛАВ з Родиною

Вступайте в члени УНС!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 11-го грудня 1979 року, по довгій і важкій недузі, на 84-му році життя, упокоїлася в Бозі, в місті Калуші, Івано-Франківської обл.

бл. п. СТЕФАНІЯ КРУП'ЯК

вдова по учителеві народних шкіл.

У глибокому смутку:
сини —
ЯРОСЛАВ з дружиною ГАЛЕЮ
РОМАН
Внуки і Правнуки

Просимо про молитви за спокій душі Покійної.

ХОМЕЙНІ ПРИГОТОВЛЯЄ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

духовники винесли враження, що Аятолла Хомейні всеціло ізольований та просяклий своїми ідеями, а крім того не одержує докладних інформацій про події на Заході чи в Америці. Наприклад, він помилково переконаний, що американський нарід противиться політиці Картера відносно Ірану та що видачу шаха Мохаммеда Різи Паглеві піддержує більшість американського народу.

Ці враження спонукали трьох американських церковних діячів з'ясувати правдиве становище американського народу в справі закладників та цей факт, що президент Картер у своїй політиці відносно звільнення ув'язнених американських дипломатів має стовідсоткову піддержку американського народу, як теж і більшости американських союзників у світі.

ДО СТАТТІ „МЕМЕНТО МИНУЛОМУ..."

(Закінчення зі ст. 2-ої)

присипали землею. 359 вмерли так, як вмирали святі мученики перші християни в обороні віри, а Вони незламні лицарі-патріоти за волю Батьківщини-України. Імена їх всім відомі.

Першої ж ночі троє чи четверо легко поранених лицарів видобулись з-поміж трупів і найшли захист у селян, у яких підлікувались, а видужавши щасливо дістались до Польщі до своїх таборів.

Історія не свіжа, бо ще живуть старі ветерани і свідки місцеві мешканці, які пам'ятають цю страшну подію.

Ми, старі ветерани рік-річно молимось по лицарях Базару та старасмось вшановувати скромними академіями, але, на жаль, молодші нас не підтримують.

М. Волосевич

Париж у Лос Анджелесі

З мистецької виставки маляра Темістокля Вирсти у Лос Анджелесі.

Потрібно було довгого часу, щоб мистецькому Парижеві було можливо залицятися до „Дикого Заходу" над Пацифіком і, власне, цей факт оцього залицяння говорить виразно про те, що Лос Анджелес увійшов у нову фазу свого культурно-цивілізаційного розвитку; нас врешті відкрило рафіноване мистецтво Парижу.

У приміщенні УКО відбувалася мистецька виставка нашого світової слави маляра, Темістокля Вирсти, влаштована заходами п-і Дарії Чайковської, вже добре відомої на нашому терені покровительки українського мистецького світу.

Маестро Вирста, уродженець Буковини, має за собою не тільки ґрунтовні студії образотворчого мистецтва, він — студіюючи в Букаресті і в Парижі — повністю кваліфікований архітект. Свою професійну кар'єру Вирста почав як архітект і щойно згодом відчув потребу виявити своє мистецьке обдарування в образотворчому мистецтві.

Його перші почини в малярстві в стилі чисто абстракту — того абстракту, що аж ніяк не промовляє до людини привичної дивитися на мистецькі картини так, як вона дивиться на Божий світ крізь своє застільне вікно. У своїй еволюції власного мистецького вияву Вирста порівняльно вчасно відкрив, що маляр абстрактного вислову не мусить силуватися на найординарніший примітивізм в рисунку і в кольориті, щоб залишитися в авангарді модерного мистецтва. І коли деякі наші модерністи залишаються епігонами модерністичного Заходу, Вирста, осівши в Парижі, виловив із західнього модернізму найосновніші елементи абстрактного вислову і перебрав мистецьку ініціятиву у власні руки. Він поставив собі за завдання вдихнути в авангардне мистецтво живу душу, привернути образотворчому вислові його найпотужнішу мову — красу. Його кожна картина — це світ в калейдоскопі кольорів і світлотіней. Його композиції зроджуються з квітучих коврів багатоквіття землі і вистелюють готичним поривом у небеса.

Тайна успіху нашого мистця у найбільш вимогливих критиків заходу, як і в звичайного глядача — любителя краси — в тому, що калейдоскоп його образів — свічад приковує нашу увагу навіть і тоді, коли ми не маємо й найменшого уявлення, що це є, що нас чарує. Його райдужне зображення чогось одухотвореного і живого інтригує до тієї міри, що нас настирливо кортить відкрити і довідатись, що саме мистець зачарував у цьому калейдоскопі; бо коли воно — незнайоме ще, а вже чарує, то що ж, коли ми вглянемо в його душу?...

І це зовсім неважливо, що в цій же самій картині ми будемо знаходити щораз то іншу душу, іншу ідею; важливе те, що нам постійно хочеться дошукуватись усе чогось нового.

Маестро Темістокль Вирста своєю творчістю дає нам ще один доказ на те, що модерна українська людина вже повністю зріла грати першу скрипку в оркестрі всесвітнього мистецтва. Експонати творчости нашого мистця знайшли почесне місце оригінального почину в усіх найбільших музеях західнього світу від Парижу до Токіо.

Петро Балей

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ...

(Закінчення зі стор. 1)

дав звіт з праці 427-го Відділу УНС, в якому під ряд довших років він сповняв функцію ділового секретаря. Промова його була обширна з обґрунтованими аргументами, в якій він розповів як про діяльність Округи, так і про Відділ, який займає передове місце в Окрузі і — в активній праці та кількості членів УНС. На чергового промовця запрошено секретаря Окружного Комітету, що теж є секретарем 451-го Відділу п. Є. Ю. Омельченка. Він звітував із своєї праці при Окрузі та з'ясував стан 451-го Відділу УНС. Згадуючи деякі неуспіхи в організаційній праці, наводив причини.

Промовець висловив свій погляд, що УНСоюз не є тільки фінансово-забезпеченевою установою з багато кращими умовами від інших асекураційних, не своїх корпорацій, але УНСоюз стоїть на твердій плятформі української національної ідеї, під символом об'єднання в одну цілість українського народу за вказівками безсмертного українського генія-поета Т.Г.Шевченка, що його УНСоюз на початку свого заіснування символічно взяв за патрона. Клич УНСоюзу спрямований до об'єднання в одностайну українську Союзову громаду під патронатом Т. Шевченка гомонить 85 років, — сказав промовець. І кожна українська свідома людина й родина повинні пізнати чим в дійсності є цей 85-літній моноліт УНСоюзу для української спільноти всюдисущої. Людина, старшого чи молодшого віку, будь-якої статі, батьки з дітьми, коли вступають в Союзову громаду, тоді вони гідно засвідчують свою українську свідомість і братню любов до всього, що є близьке й рідне для них. Тож слухаймо уважно гомін і клич великої української громади згуртованої в УНСоюзі, щиро працюймо для неї, а вона тоді зростатиме в щораз більшу силу на славу українському народові й Україні!

Свою промову Є. Ю. Омельченко закінчив врученням головному предсідникові УНС трьох аплікацій на забезпечення від 451-го Відділу, від якого він був представником на Зборах. Пан П. Дяків вручив також три аплікації від 427-го Відділу.

Предсідник Зборів за чергою запрошував більше звітодавців та закликав присутніх зголошуватись до слова відносно посилення праці для УНСоюзу.

Звітували: пані Е. Смаль про 412-ий Відділ, секретарка цього Відділу, про 454-ий Відділ звітував відділовий секретар п. М. Бережук, а секретар 468-го Відділу і довголітній невтомний працівник Союзової громади в Канаді h. П. Самець, який дав вичерпні інформації про свій Відділ, висловлював надію, що союзова праця як в Окрузі, так і загально у Канаді та ЗСА буде поширюватись, якщо покличуть більше число здібних, енергічних організаторів по всіх Округах та Відділах, вибраних із молодих союзовців.

По звітуванні відділових делегатів, предсідник Зборів запросив до слова обласного організатора п. Т. Волошина, який в своїй змістовній промові підкреслив, що порівнюючи сьогочасність з минулими роками, ситуація під оглядом організування нових членів до УНС значно змінилась. Колишнє обильне жниво на союзовій ниві багато тепер зменшилось та надзвичайно утруднилась на цьому відтинку праця, зокрема в організаційній ділянці. Цим самим потрібно поробити у цьому напрямі заходи, щоб зреформувати плян організаційного сектору. Ходження по домах в розшукуванні за членами — не приносить поважних результатів, тому потрібно це робити на громадських зібраннях та всякого роду імпрезах. Конечно також треба звернути пильну увагу на молодь, заохочувати та усвідомлювати її про УНС з умілим підходом вщеплення в молоді українські душі любови до свого рідного, з належною увагою до УНС.

При закінченні Зборів зголошувались ще до слова: п. М. Лужба — первозванний союзовець в Канаді та заслужений працівник у цій ділянці, сеньйор УНС п. М. Боровський, який висловив свою думку, щоб пристосуватись в організаційній праці до старої системи з додатком заанґажування молодих енергічних організаторів. Черговий промовець п. М. Лоїк настоював, щоб улаштовувати союзові імпрези та знаходити час на промови, покликаних до того добре вишколених союзових промовців.

Вкінці промовляла довголітня союзова діячка, трудолюбива в постійній громадській праці п-ні М. Боровська, яка запропонувала, щоб Головний Уряд Народного Союзу подавав свої пропаґандивні оголошення через радіопередачу — з подаванням імен відділових секретарів з їхніми адресами й числами телефонів.

Усі промови були сповнені ентузіязму для корисної праці в УНСоюзі.

На Зборах був присутній почесний голова Округи о. М. Блаженко.

Після закриття нарад, для зібраних подано перекуску, яку приготовили п-ні М. Боровська і п-ні П. Кіш. Збори перепроваджено в гарному порядку, з яких присутні винесли гарне враження і піднесений настрій наполегливо працювати на широкій ниві Українського Народного Союзу — з прославленням його 85-ої річниці.

Напередодні перевороту...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ти просовєтському режимові Афганістану, якого майбутнє є поважно загрожене антикомуністичними мусулманськими повстанцями.

За останні місяці всі спроби просовєтського режиму в Афганістані здавити повстання не вдалися, бо ці повстанці мають постійну допомогу з боку Пакістану. У Вашінгтоні існує переконання, що Москва хоче допомогти здавити повстання антимарксистських повстанців і для „успокоєння" країни буде держати свої великі мілітарні частини в Афганістані.

Годдінг Картер далі заявив, що совєтська мілітарна інтервенція в Афганістані не є виключно „американсько-совєтською проблемою". Уряди держав, які находяться в цій географічній зоні, виявили своє затривоження та бажають, щоб Америка та інші держави світу зайняли сильче становище відносно мілітарних дій Москви.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА КОВАЛЬЧУК, членка УНС Відд. 266 ім. Івана Франка в Амстердам, Н. Й., померла 23 жовтня 1979 р. на 88-му р. життя. Нар 1891 р. в Україні; членкою УНС стала 1924 р. Залишила у смутку дочку Марію та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні. Похорон відбувся 25 жовтня 1979 р. на цвинтарі Кальварії в Массена, Ню Йорк.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Варшона, секр.

ЛЕВ РУДИК, член УНС Відд. 127 св. Миколая в Боффало, Н. Й., помер 1-го листопада 1979 р. на 64 р. життя. Нар. 1915 р. в Боффало, Н. Й.; членом УНС став у 1935 р. Залишив у смутку дружину Анну, доньку Донну та брата Михайла. Похорон відбувся 5 листопада 1979 р. на цвинтарі св. Матея у Вест Сенека, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Мері А. Гаравус, секр.

МАРІЯ МАРТИНЮК, членка УНС Відд. 265 ім. Богдана Хмельницького в Майнерсвілл, Па., померла 18-го листопада 1979 р. на 84-му р. життя. Нар. 1895 року в Україні; членкою УНС стала у 1923 р. Залишила у смутку дочки: Анну і Розу та синів: Петра і Михайла. Похорон відбувся 21 листопада 1979 р. на цвинтарі св. Миколая в Левелин, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен, Шілер, секр.

СОФІЯ КОЦАН, членка УНС Відд. 397 св. Ольги у Філядельфії, Па., померла 3 листопада 1979 р. на 81-му році життя. Нар. 1898 р. в Угневі, Зах. Україна; членкою УНС стала 1947 р. Залишила у смутку доньку Ольгу з родиною і ближчу та дальшу родину в Україні і Польщі. Похорон відбувся 6 листопада на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 12-го СІЧНЯ 1980 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні Збори Т-ва ім. Д. Галичина 19-ий Відд., о год. 11:30 ранку в бюрі "Gemini", 45 E. 7th St., New York, N.Y. 10003. На порядку: звіти членів Управи, дискусія над звітами, вибір нової Управи, плян праці на 1980 р., спільна перекуска. — Г. Божик, гол., Р. С. Голіят, секр.

● РОЗШУКИ ●

ЖАН БЕЛИНСЬКИЙ
пошукує брата
ЮРІЯ БЕЛИНСЬКОГО
1923 р. народження, Одеська область. Писати:
236 Hoover Avenue
Kenmore, N.Y. 14217